

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 14. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, félre 600, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, félre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányászi assidóság egyetlen napilapja. Cikkjeink utannyomását csak a főszerkesztő engedélyével engedélyezhetjük.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jánbor Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hátsegí Ernő, Str. Matei Millo 7.

Ára 5 lei

Péntek, 1934 február 16.

5694. ÉV ADAR 1. XVII. ÉVF. 37 SZÁM

VILÁG TÜKRE

Románia a népszámlálási statisztika tükrében

— Manoilă professor clujii előadása a népszámlálás adatairól —

A népszámlálás már néhány évtized óta a modern államélet egyik legfontosabb tényezője. A modern államban egyetlen törvényt nem szavaznak meg, egyetlen általános érvényű rendelkezést nem adnak ki addig, amíg meg nem konzultálják az illető törvényt, vagy rendelkezést által érintett kategória népszámlálás — statisztikai adatait. Hogy csak egy példát említsünk: komoly iskolapolitikát nem lehet inaurálni, ha a tanterv ki-készésénél, az iskolák számának megállapításánál nem veszik figyelembe azt, hogy valamely államban évenként hány gyermek születik és hány marad életben. Az állam egészségügyi politikáját döntő módon kell, hogy befolyásolja a halálzási statisztika, amelyet ugyancsak a népszámlálás szolgáltat a kormányoknak. A népszámlálási statisztika, amelyet tudományos alapossággal és minden nemzetifelfogultság nélkül állítanak össze, világos képet nyújt valamely ország lakosságának foglalkozásbeli rétegződéséről, nemzetiségi arányszámáról, az együtt lakó népek élet és kulturálisjáról. Egészen nyilvánvaló, hogy alapos és eredményes gazdasági törvényhozás nem képzelhető el annak figyelembevétele nélkül, hogy valamely ország lakossága az egyes foglalkozási ágakban milyen arányszám szerint helyezkedett el.

Dr. Sabin Manoilă professor, a romániai népszámlálási és néprajzi intézet igazgatója a clujii vármegyeházán tegnapi tartott előadásában megállapította, hogy a népszámlálás szempontjából Románia egyike volt Európának legelhanyagoltabb államainak. Fordulatot ebből a szempontból csak az 1930 évi népszámlálás jelentett.

A kitünő előadó néhány eddig teljesen ismeretlen adatot hozott nyilvánosságra, amelyek az ország zsidó lakosságát is közelről érintik. Mindenesetre még ez alkalommal is tartózkodott Manoilă dr. attól, hogy abszolút számokat adjon. Arra hivatkozott, hogy a népszámlálási hivatal által összesített adatok még nem teljesek. Ez a magyarázat nem látszik egészen valószínűnek, nyilván felsőbb utasításra és általunk ismeretlen államnérdékekre való tekintettel burkolják még a statisztikusok sötétisége a népszámlálás végső és abszolút eredményét.

Manoilă dr. előadását azzal az általános megállapítással kezdte, hogy Erdély lakosságának számaránya fokozatosan kedvezőtlenül alakul a Regáttal szemben. Erdély ma Románia 18 millió 21 ezer 675 főnyi összlakosságának közel egyharmadát alkotja, a Regát pedig közel a felét. Egészen bizonyos azonban, hogy Erdély az egyhármadot soha nem fogja elérni, míg a Regát lakossága egy generáción belül az összlakosságának több mint a felét, tehát abszolút többséget fogja alkotni. Három tényező befolyásolja kedvezőtlenül Erdély népességének alakulását:

1. Kivándorlás. 2. Alacsony születési arányszám. 3. Viszonylagosan nagy halandóság
- Erdélyben, különösen pedig nyugati megyékben nyugatiasan alacsony a születés, de keletiesesen nagy a halálzási arányszám. Ezer lakosságra évenként átlag 45-60 halálzás esik. A halálzási arányszám. Ezer lakásra évenként átlag azonban összehasonlíthatatlanul nagyobb a születési arányszám. A regáti asszonyok ma Európa legtermékenyebb anyáinak mondhatók. A legrosszabb erdélyi és a legjobb regáti falu népességi statisztikája jellemző módon illusztrálja a fentebbi megállapításokat:
- A carasmegyei Rudelea községben 482 asszony 1469 gyermeket szült. Ugyanakkor a tulceamegyei Jurileva községben 325 asszony 2995 gyermeknek adott életet. A rudelai asszonyok átlag 3, a jurilev-

Már kétezer halottja és három statáriálisan kivégzett áldozata van az osztrák polgárháborúnak

A Népszövetség beleavatkozik az ausztriai eseményekbe?

Ujra kiujultak a véres harcok Bécs külvárosaiban. Dollfuss rádióbeszéde. Az angol munkáspárt intervenciója

Franciaország és Anglia Mussolini kezét látja az ausztriai véres események mögött

Bécs, február 15. Annak ellenére, hogy a statáriális bíróság a tegnapi nap folyamán már két halálos ítéletet najtatott végre s ma, csütörtökön a bécsi vészbaróság Robert Gallach könyvkötősegédet, aki a Reymond-ház-tömb ellenállását szervezte, szintén halálraítélte s valószínűleg már ki is végeztette; a felkelő csütörtökön sem adták fel küzdelmüket a véres fasiszta diktatura ellen.

Floridsdorfból a lázadók tegnap este kelet és észak felé vonultak vissza, mi-
alatt a katonaság ezer foglyot ejtett közülük. A foglyokat raktárházakba zárták és megkezdtek a lázadók utáni nyomulást.

Az előváros megtisztítása előtt a Philadelphia-hídfelel a cseh és ju-

goszláv atkók át akartak menni a Dunán Floridsdorfból, de a rendőrség parancsnoka nem engedélyezte a hídon való átkelésüket.

Meidlingban tegnap este még heves harc folyt. A hietzingi várhegyen levő állásokat kormánycsapatok tegnap este elfoglalták.

Steyr környékén tegnap este még folyt a lövészárk harc. Mura-Bruck mellett az erdőben sáncolták el magukat a felkelők. A többi pontokon az esti órákban a harcok nagyjában elcsendesedtek.

A menekülők útjának elvágása céljából kormányintézkedés történt a cseh-szlovák-német határvidék megerősítésére.

közeli Amsleitenben állítólag hatszáz foglyot ejtettek a kormánycsapatok.

A harcok itt kétszáz halálos áldozatba, nyolcvan súlyos és több mint kétszáz könnyebb sebesültbe kerültek.

Voitsbergben az éjszaka folyamán a harcok lankadatlanul folytak az üveggyár birtokáért.

Bisamberg környékére, ahol a bécsi rádió nagyenergiájú rádióadója működik, tüzérseget vonlattak fel, hogy akadályozzák az állítólag visszavonulóban lévő floridsdorfi felkelők gyülekezését és új álláskepítési munkálatait.

A kormányjelentések ellentmondásai rá fényesen világít rá az a csütörtök délután érkezett jelentés, mely szerint a forradalmárok a csütörtök délelőtti folyamán élénk tűz alatt tartották az egykori Deutschemeister kaszárnya épületét, amely a III. kerületben, tehát Bécs kelős közepén fekszik.

Ez annál is megképebb jelentés, mert az eddigi hírek szerint Bécs belső területén a forradalmárok egyáltalában nem vették fel a harcot a kormánycsapatokkal és azok teljesen a külvárosokra szorítottak.

Egyidejű jelentés szerint az előnyomulás során Bécs külvárosában nagy mennyiségű fegyver, lőszer, kézigránt és robbantószer került a kormánycsapatok kezére. A fegyverek legnagyobb része cseh gyártmány. Találtak Floridsdorfben fegyverrel rakott ládákat, amelyekben Ziskow 21 jelzés áll.

Jedlersdorfból 600 zászmányolt löfegyvert és nagymennyiségű kézigrántot szállítottak be Bécsbe a szövetség raktárába. A jelentés egyáltalában nem emlékezik meg arról, hogy a felkelők hány foglyot ejtettek a kormánycsapatok tagjai közül és milyen fegyvereket zsákmányoltak.

Agonyálták Bécs egyik leghíresebb ügyvédjét

A kormánycsapatok brutalitására rendkívül jellemző az a jelentés, mely szerint Denner, a legismertebb bécsi ügyvédnek egyikének autójára, miután a belső városrészben karhatalmi felosztásra nem állott meg, hanem továbbrobogott, sortűzvet adtak le.

Az ügyvéd fejébe golyót kapott és nyomban kiszervezett.

Egyidejű jelentés szerint a rendőrség letartóztatta a városi temetkezés vállalat vezérigazgatóját és több más tisztviselőjét, akik fegyverrempesztést segítettek elő halottas kocsikban a körülzárt VI., VII., XII., XIII. és XXI. kerületi községi lakótelepekre.

Legújabb becslések szerint a forradalmi megmozdulás három napja Ausztriában kétezer emberéletbe és több mint hatezer súlyos sebesültbe került.

Tegnap kormányjelentés arról számolt be, sőt Fey alkanellár rádióbeszédében is bejelentette, hogy Otto Bauer és Julius Deutsch magukra hagyták

(Folytatás a 8-ik oldalon).

A második statáriális kivégzés

Az esti órákban a bécsi vérbíróság Weichsel mérnököt, floridsdorfi tűzoltó parancsnokot halálraítélte és éjjel után negyvenhárom perccel kivégeztette.

Az éjszaka folyamán a kormány a Duna jobbpartján tarack üteget vonlattatott fel a floridsdorfi Goethe lakóház tetepel szemben, amelyet a felkelők még megszállva tartanak. Megkezdtek egyes lövésekkel a folyón át a lakóházra bombázását.

A Laa hegyen még mintegy kétezer védekezik az osztrómál szemben, de kisebb csoportokban már kezdik kiüríteni az állásokat a közeli falvak és Mödling irányába.

A harcok állásáról szóló hivatalos kormányjelentések relatív megbízhatóságára vall az a csütörtökön kiadott újabb kormányjelentés, amely arról szól, hogy

az elmúlt éjszaka folyamán Simmering és Heiligenstadt városrészekben a harcok újra kiujultak és a regeli órákban még a legtöbbször hevesebben dühnek. Az északi pályaudvaron már megindult forgalmat átmenetileg újra be kellett szüntetni. A felkelők a vasutvonal mentén sáncolták el magukat. Meidlingban és Simmering városrészen az ellenállás a felkelők részéről egyre erősödik.

Eme híradással szemben a tegnapi kormányjelentések már arról számoltak be, hogy a simmeringi és heiligenstadti városrészek teljesen a kormánycsapatoknak kezére kerültek, amelyek megtisztították azokat a felkelőktől. Az újabb harcokról szóló kormányjelentések tehát teljes ellentétben vannak a tegnapi kiadott kormányjelentésekkel, amelyek már a kormánycsapatok teljes győzelemről számoltak be.

Délutáni jelentés szerint a hietzingi várhegyen sikerült elfoglalni az állásokat a szívesen védekező

Több ponton a kormánycsapatok a kiéheztetés taktikájához fordultak, mert hivatalos helyen már kezdik sokalni (?) az épületekben tett tüzérsegi károkat.

Csütörtökön reggel a floridsdorfi Goethe-ház több pontján kigyulladt.

A házban több mint háromezer forradalmár elszántan védekezik.

Csütörtökön délelőtti a lázadási területen csak időnként megújuló tervszerűen lövöldözések voltak. A katonaság és a többi karhatalmi szervek nem léptek fel sehol sem támadólag, mert alkalmat kívántak szolgáltatni a lázadóknak ahhoz, hogy letegyék a fegyvert és ezzel maguknak büntetlenséget biztosíthassanak.

Állítólag a nagy városi lakások legnagyobb része immár karhatalmi ellenőrzés alatt áll. A Laa hegyen mindkét fél beásta magát. Időnként puskaropogás hallatszik.

Amikor a szövetségi vasutak páncélvonata a floridsdorfi rendezőpályaudvar és Leopoldsau között vonalvizsgálati utra indult, a felkelők gépfegyvertűzrel árasztották el a szerelvényt. Ugy a mozdonyvezető, mint a fűtő megsebesültek, de azért tovább vezették a páncélvonatot Leopoldsauig.

Délben a Reichsbrückén két tábori taracküteg helyezkedett állásba és az ágyuk csövét a Goethe-ház-tömb felé irányította.

A floridsdorfi pártizékház a tegnapi harcok közben kigyulladt s ma reggelig teljesen leégett. A jéggyárban keletkezett tüzet ezzel szemben sikerült elcjtani.

A vidéki helyzet

Linzben a Heimatschutz felett Starhenberg szemlét tartott. Steyrban és a

ek

uss megvalósulása előtt fog állani.

felveti a kérdést: a pes lesz-e vajjon felkeresztes hatalomra állni bizakodását ezzel ölinibe veti.

ól tart, hogy csak a fogják hasznát látni mus letérésének.

lan hevességgel folyuceai esatározások

A késő délutáni órák zszégi házak környé- an, valamint Simme- obbekké váltak a har- akotelep gyújtó grá- több ponton kigyul- genstadi Marx ház- et vonlattak fel és mb. bombázását. A is tüzeket okoztak. s után a soryvalog- Ugyszólván minden- pesőt külön kell meg- háztömb közepső tor- re még tart.

etben délután a Sim- gyvár munkássága is gyveres támadást in- ellen. A XI. kerü- zállottak a vágóhí- zó szerencsével folyt körül és estefelé új- meringben a szociál- át támadásba.

edt, hogy az elmoz- mester az izgalmak bri őrizetben agyver- gy súlyos állapotban itani. Ezt a hírt hi- erősítették meg.

a vezetők közül már Julius Deutch és nek letartóztatásban. k, hogy ezek Cseh- zták Ausztria terü-

ny fellebbviteli bb semmitő- előtt

13. A legfőbb sem- t kezdte meg a Ze- eli tárgyalását. Mint sti hadbíróóság a hi- rítésével és kénkedés- mérnököt öt évi bört- hadbíróági tárgyalás- ernök védői több sem kifogással éltek, me- bíróóság illetékességét, tonai perrendtartás- teletben tartását il-

ete nem fellebbezhe- ódó fellebbviteli tár- az öt éves büntetés- felmentő ítélet ki- a, hanem az egész- jogi hatálytalánítá- áson Mihail Mora az Univerzul szer- egyhatásu beszédet- kkel igyekezett ki- adbíróóság nem volt- etsky felett ítéltkez- gári bíróóság elé tar- rgyaláson Istrate- Dongoros, a büñ- kiválósága beszél-

nyílkoosság". Egy hír- er, arany, kokain. A- ozarban. Kapható és- lyában az összeg és- s beküldésével vagy

nyv. és Lapkiadó Rt. la Baron L. Pop 10. n: 9-77.

urat

csanak átlag 9 gyermeket hoztak világra. Rudelebaan 47, Jurileveaban 46 százalék a gyermekek halandósági arányszáma. Az ország belsejében történő vándorlások is Erdélyre kedvezőtlenül alakulnak. Bár a Regát sűrűbben van benépesítve (a Regátban 64, Erdélyben 54 lakos esik egy négyzetkilométerrel) világosan kimutatható az erdélyieknek a Regát felé való tendenciája, amelyet csak részben kompenzál az, hogy a Regátból is jönnek Erdélybe. Ebből a szempontból érdekes számokat produkál Cluj megye statisztikája. Ebben a megyében az 1930 évi népszámlálás 5250 regátit talált, akik közül 4500 Clujban talált elhelyezkedést. Erdély demográfiai jövőjét a Regáttal szemben a kedvezőtlen születési és halálozási fejlődés, valamint a könnyebb megélhetési lehetőségeket nyújtó Regát felé való emigráció határozza meg.

Egy másik, a népszámlálási statisztika által megállapított általános érvényű igazság az, hogy a városok valóságos élő krematóriumai a lakosságnak. Legfeljebb négy generáció alatt nyoma vesz bármely városi családnak. Az 1930 évi népszámlálás összesen 917 ezer lakost talált az erdélyi városokban; ezek közül alig 400 ezer volt olyan, akik az 1910 évi, tehát husz évvel ezelőtti népszámlálás alkalmával is az erdélyi városokban laktak. Jellemző példa a fenti tétel igazolására Cluj város statisztikája. Cluj 100 ezer lakója közül alig 36 ezer volt olyan, aki ebben a városban született, 64 ezer más helyről vándorolt be, még pedig 15 százalék Cluj megyéből, 39 százalék Erdély többi megyéből, 4 és fél százalék a Regátból, 6 százalék pedig külföldről, főleg Magyarországról. Clujnak tehát mindössze 36 ezer beenszületett lakója van. Önként adódik a kérdés, mi lett azzal a 63 ezer lélekkel, akiket az 1910 évi népszámlálás talált ebben a városban? Manólla professzor szerint nem történt egyéb minthogy teljesedésbe ment a városi lakosok kipusztulásának törvénye. A városi lakosság négy generáció alatt felőrölik, helyét főleg a falvakról beözönlő elemek foglalják el.

A lakosság nemzetiségi statisztikáját Erdély különös viszonyaira való tekintettel fel és a román nemzeti szempontok figyelembevételével vizsgálja az előadó. Az 1930 évi népszámlálás kimutatása szerint az ország lakosságának 73.1 százalékát alkotja a romániség, míg 26.9 százalék a kisebbségek arányszáma. A kisebbségek számszerűleg és százalékosan az alábbiak szerint oszlanak meg:

összlakosság	százalék
magyar	1.387.668 7.7
zsidó	828.997 4.6
német	774.932 4.3
ruthén	468.563 2.6
bulgár	378.455 2.1
orosz	324.390 1.8
török	234.281 1.3

Az előadó hangsúlyozta, hogy bár a százalékarány körülbelül megfelel, a számok csak hozzávetőlegeseknek tekinthetők. A statisztika a zsidó lakosság számát illetően meglepetést hozott. Természetes dolog, hogy a zsidó összlakosság száma messze távol áll attól a 2 és félmillió lélek rémétől, amellyel a Calendarul és a szélsőjobboldali propaganda a nacionalista lelkeket ijesztgette. A népszámlálás által kihozott adat azonban alatta van a legpesszimistább várakozásoknak is. Kérdésünkre azután elmondotta az előadó, hogy a fenti számban azok foglaltatnak, akik az 1930 évi népszámlálás alkalmával zsidó nemzetiségűnek vallották magukat. Készült azonban egy másik statisztika is, amely a vallási tagozódás szerint fogja össze az ország lakosságát. Ebben a statisztikában a zsidóság az összlakosságnak mintegy 57 százalékát teszi ki. Hozzávetőlegesen tehát 950 000-re tehető Románia zsidó lakosságának számaránya.

Számunkra a két adat közötti eltérés egy érdekes megállapítással szolgál, amelyet maga az előadó is megerősített. Románia zsidósága túlnyomó többségében az egész országban, és Erdély területén is zsidó nemzetiségűnek vallotta magát a népszámlálási íveken. (k. r.)

Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulatságosabb, legelevenebb, legmáhibb alkotása ez a regény. A botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes bekioldása mellett, utánvétellel.

Négyévi börtönre ítélték London korrupciós tűzoltó-főparancsnokát

Hamis tűzkárbeeslések miatt került bíróság elé Miles kapitány

London, február 15. A londoni esküdtsek ma fejezte be Miles kapitány, a londoni tűzoltók főparancsnoka bűnperének tárgyalását. A per iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg annál is inkább, mert a vád, melyet a tűzoltóparancsnok ellen emeltek, meglehetősen ritka az angol közéletben. Miles kapitány a korrupció megakadályozásáról szóló törvény elleni vétségek címén került bíróság elé. A vád ellene az volt, hogy nagyobb összegeket fogadott el egy Harris nevű ügynöktől és ennek fejében hamis

beesléseket vett fel különböző tűzkárrokról.

Harrist már előzetesen gyújtogatás miatt kényszer munkára ítélte el az angol bíróság. Most került sor Miles kapitány ügyére. A kapitány egy magán tűzoltócsapat parancsnoka, ezt a csapatot a biztosítótársaságok szervezték meg abból a célból, hogy tűz esetében igyekezzenek minél többet megmenteni a tűz és víz által veszélyeztetett tárgyakból. Az esküdtsek négyévi börtönre ítélték a tűzoltóparancsnokot.

Az angol alsóházban reklamálják a hitelezőket, hogy Románia nem fizeti pontosan külföldi tartozásait

Simon külügyminiszter nem látja időszerűnek, hogy az angol kormány közbelépjen

London, február 15. Az alsóház ma délutáni ülésén az egyik konzervatív képviselő szóhozvonta az 1929-es román stabilizációs kölcsön fizetésének kérdését. A képviselő megkérdezte, van-e tudomása a kormánynak arról, hogy a román kormány a kölcsön Angliában kihelyezett papírjai után csak a kama tek 50 százalékát akarja megfizetni. Sir John Simon külügyminiszter az interpellációra válaszolva közölte, hogy a kormány tudomása van a román pénzügyminisztérium vonatkozó intéz-

kedéséről. A román kormány az esedé kességek felét hajlandó folyósítani, másik felét pedig a költségvetés kiegyensúlyozására akarja fordítani. Ugyan csak tudomása van arról, hogy közelebről tárgyalások fognak megindulni a román kormány és az angol hitelezők között. Ilyen körülmények között az angol kormány nem tartja szükségesnek azt, hogy a román kormány mellett a kölcsön visszafizetése ügyében interveniáljon.

Az állam nem fizet — beverik a vállalkozó ablakait

A fizetések emésztik fel a megcsappant állami jövedelmek nagyrészét

Bucuresti, február 15. Az Adeverul érdekes és jellemző eseményekről közöl mai számában tudósítást. A lap elmondja, hogy az állami bevételek nagyrészét a fizetések emésztik fel, úgy, hogy az anyagi kiadások fedezetére nem állnak rendelkezésre megfelelő összegek. Ennek a keserves állapotnak az áldozata lett egyik bukaresti építész aki vállalkozott arra, hogy az igazságügyi palotát a kereskedelmi bíróság épületével összeköti.

A megállapodás értelmében az államnak közel egymillió lejt kellett volna a munkálatokért lefizetni. Ezzel szemben a vállalkozó még tízezer lejt

sem tudott az államtól inkasszálni. Kénytelen volt saját zsebéből előlegezni az anyagi kiadások és a munkabérek egy részét. Szombaton este azonban már nem tudta kifizetni munkásait, mire ezek csoportba verődve körülveték házaát és heves tüntetés után beverték annak ablakait.

Az Adeverul kérdi, hogy vajjon a kormány nem gondol arra, hogy ezek az állapotok már nem lesznek sokáig fenntarthatók. A lap komoly jelenségnek tartja, hogy a legutóbbi árveréseken ugyiszólván alig jelentkeztett ajánlattevő.

Megejelent

Ch. N. Bialik

a legnagyobb élő héber költő történelmi szövege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában.

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Bariszta Nőszíni Cluj, Calea Regele Ferdinand 32. (II. emelet)

Újabb bonyodalmak az Arlosoroff-perben

Jaffa, február 15. Az Arlosoroff-per legutóbbi tárgyalásán Abdul Medschid kihallgatását folytatták. Harace Samuel védőügyvéd megkérdi a tanút, hogy miután január 11-én beismerő vallomást tett az Arlosoroff-ügyben, felszólították a rendőrség, hogy mutassa meg a gyilkosság helyét és kérték tőle azt a revolvert, amellyel a Lufti Imam nevű arabot megölte. Medschid mindkét kérdésre nemmel felelt, amiből a védőügyvéd megállapította, hogy a rendőrség már eleve teljesen figyelmen kívül hagyta annak lehetőségét, hogy Stavsky és Rosenblatton kívül mások is elkövethették az Arlosoroff-gyilkosságot. Harace Samuel tovább kerestékérdéseire Medschid elmondja, hogy Shitreet komiszár, a vád képviselője figyelmeztette őt azokra a veszedelmekre, amelyeknek kiteszi magát, ha továbbra is fenntartja az Arlosoroff-gyilkosságra vonatkozó beismerő vallomását. Shitreet komiszár közölte vele, hogy ebben az esetben halálra ítélik. Miután a rendőrségen visszavonta a beismerő vallomását, nyomban a vizsgálóbíró elé vezették, ahol kijelentette, hogy előbbi vallomása hamis. Harace Samuel védőügyvéd megállapítja, hogy a rendőrség meg nem engedett módon könnyítette meg Medschidnek a beismerő vallomás visszavonását, annak ellenére, hogy annak valódiságát nem döntötték meg. Amikor a védő felszólította Medschidet, hogy adja vissza azt a beszélgetést, amelyet Stavsky és Rosenblatt folytatott vele a börtönben, zavarába jött, dadogni kezdett, annakellenére, hogy folyékonyan beszél héberül.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, február 16.

Bucuresti, 19.20: Gramofon. 19.45: Előadás. Utána filmharmonikus hangv. 21: Előadás. 21.15: Szimfónikushangv. folytatása. 21.45: Hírek.
Budapest, 6.45: Torna. Utána gramofon. 12.05: Balalajkazené. 12.30: Hírek. 1.30: Cigányzene. 3.30: Diákféltóra. 4: Elbeszélés. 5: Gramofon. 5.30: „Mandzsuri hősei” c. előadás. 6.10: Jazz. 7: Munkásféltóra. 7.25: Az Operaház előadásának lementetése. 7.30: Wagner: Tannhäuser c. operája. Közben hírek, majd cigányzene. Hécs. 22.40 Rádiózenekar.
Berlin, 17.30: Mozart: D-dur fuvola és vonószenes.
Breslau, 21.10: Vidám zene, koloratúr szonórán dalokkal.
Lippse, 20.10: Német operából: Szopran és bariton dalok.
München, 20.10: Bruckner: D-moll szimfónia.
Varsó, 15: Filharmonikus hangv. Énes cu hegedűművész közreműködésével.
Milano, 20.40: Gramofon. 21: Szimfónikus hangv.
Róma, 22: Részletek Verdi: Alarcosból és Meyerbeer: Afrikai nő c. operájából.
Prága, 21. Vach művei.
Pozsony, 20.40: Gramofon.
Kassa, 19.20: Dalok.
Belgrád, 19: Haydn, Mozart, Mendelssohn, Schubert, Jensen és Schumann dalok.

Szombat, február 17.

Bucuresti, 18: Hírek. 19.20: Gramofon. 19.45: Előadás. 20: Hangv. 20.45: Könnymű dalok. 21.15: Táncelemezek. 21.45: Hírek.
Budapest, 6.45: Torna. 9.45: Hírek. 11.10: Pontos időjelzés, időjárás. 6.30: Gramofon. 7.30: Előadás. 8: Magyar nóták. 9.10: Hírek. 9.30: Kamarazené. 10: Időjárás majd jazz. 10.45: Hangv.
Bécs, 16.25: Mandolinzene. 17.20: Szimfónikus hangv.
Berlin, 20.10: Tarkaest.
Breslau, 21: Filharmonikus hangv. Le két műveiből.
Varsó, 21.20: Chopin hangv.
Milano, 20: Gramofon. 20.40: Dalok.
Róma, 20.50: Opera.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

D.

A fiatalos

Bucuresti, viszonyok. nincsenek z amikor a fő a szépnem ké tek idejüket házbau. Oles Ma az emi non kell ker Házba. Lenn jábánál alap fenn az a bejáratnál, n vekei, akik v hogy nincs-e

A helyze kult, hogy s álések vanna nátsban na nyok, azóta nem tulságos peramentum nitzescu bevo Az igazolás diktált a szé felrázta a b

Folyik az nitzescu éppe bombázás ke csak úgy süvi le- és felroh csak szembe rokkal és ug ereiben megh

Melyik A hátsó pá ljedt arcu ur. Te vagy Joanitzescu.

En vagy Miért lo zatait?

En nem De ellop Es Zaplan en tanásta nitzescu pedig Cojocaru Csud.

Cojocaru Hiányzik Elég saj mak egy mand az orrát?! munkaügyi kollégája deri

Természetes többségiek se náluk még hia menti gyakorl mit kell kiaba kor nem közb A ma nap e hátsó padok ségi szenátor dett hurrázni. Szerencsétlens egyszer csak k hamis volt S keresni a pad zik többé a jó

Elonkké tesz kedések, amely re Filipescu k nak.

Mamoilescu hogy Filipescu lenzeki minősé három konzerv kormányt kegy a szenátusba.

Filipescu fel és bizonyít noilescu üzlete nem egészen t ben a szenátu zik. Mar nincs vita befejeződő csigalassúságg

nyodalmak
rofi-perben

5. Az Arlosoroff-perben Abdul Medschid atták. Harace Somegkérdi a tanut, ar Ilén beismerő val osoroff-ügyben, fer Gség, hogy mutassa helyét és kértékrt, amellyel a Lafti abot megölte. Medrdésre nemmel felet, véd megállapította, már eleve teljesen agyta annak lehetőky és Rosenblatton követhették az Arlo. Harace Samuel tere Medschid erreet komiszár, a vad meztette őt azokra a helyeknek kiteszi magis fenntartja az Arlo s vonatkozó beismeitreet komiszár közlén az esetben halálra endőségen visszavon mását, nyomban a ezették, ahol kijelen vallomása hamis. védőügyvéd megáll dőség meg nem er nyitette meg Mederő vallomása vissza lenére, hogy annak döntötték meg. Amí zolitotta Medschid, azt a beszélgetést, és Rosenblatt folytá nben, zavarba jött annakellenére, hogy l héberül.

MŰSOR

február 16.
Gramofon. 19.45: Elő-
harmonikus hangv. 21:
mfonikushangv. folyó.
Torna. Utána gramofon-
ajkazen. 12.30: Hírek.
3.30: Diákféla. 4: El-
fon. 5.30: „Mandzsuriá
6.10: Jazz. 7: Munkás-
peraház előadásának is-
Vagner: Tannhäuser e-
hírek, majd cigányzene-
közzenkar.
ozart: D-dur fuvola és
Vidám zene, kórártur
Német operákból. Szop-
ok.
: Bruckner: D-moll
armónikus hangv. Ene-
közreműködésével.
gramofon. 21: Szimfóni-
etek Verdi: Alarcosbó-
ríkai nő e. operájából
művei.
Dalok.
gramofon.
aydn. Mozart, Mendel-
Jensen és Schumann
t, február 17.
Hírek. 19.20: Gramofon.
Hangv. 20.45: Könyv-
emezek. 21.45: Hírek.
Torna. 9.45: Hírek. 11.0
Időjárás. 6.30: Gramo-
8: Magyar nóták. 9.10
marazene. 10: Időjárás
Hangv.
ndolinzene. 17.20: Szimf-
tarkaezt.
harmónikus hangv. Le-
hopin hang.
amofon. 20.40: Dalok-
pera.
a legjobb
védő fertőző
betegségek
ellen

D. R. Joanitzescu „forradalmat” csinált az álmos szenátusban

A fiatalos temperamentumu új szenátor a kamara forró atmoszféráját átköltöztette a szenátusba. A szenátusi igazolási vita tempója valóságilag legázolta az ellenzéki honatyákat

Bucuresti, február 15. Változtak a viszonyok. A képviselőház tribünjei nincsenek zsufolva, mint a múltban, amikor a főváros közönsége, különösen a szépnem képviselői szívesebben töltötték idejüket a kamarában, mint a színházban. Olcsóbb is, érdekesebb is. Ma az embernek háromszoros kordogn kell keresztültörnie, amíg bejut a Házba. Lenn a Patriarchia dombjának lábánál alaposan leigazoltnak, aztán fenn az anyafarkasnál, majd a főbejártnál, nem is számítva a detektíveket, akik végigtapogadják az embert, hogy nincse nála fegyver.

A szenátus érdekesebb

A helyzet néhány nap óta úgy alakult, hogy a szenátusban érdekesebb álések vannak. Az unalmas, alvó szenátusban napirenden vannak a botrányok, azóta hogy a vének gyűlésén a nem tulságosan fiatal, de fiatalos temperamentummal rendelkező D. R. Joanitzescu bevonult.

Az igazolási vita során olyan tempót diktált a szenátusban, hogy alaposan félráta a bóbiskoló kollégáit.

D. R. Joanitzescu szöcsatái

Folyik az igazolási vita. D. R. Joanitzescu éppen a fogarasi választásokat bombázza kegyetlenül. Csengő tenorja csak úgy süvit, dühösen rázza az ökleit, le és felrohan a tribünön. Egyszer csak szembefordul a többség szenátorokkal és úgy kiáltja, hogy az ember ereiben meghül a vér:

- Melyik a fogarasi Zaplan?!
- A hátsó padok egyikében feláll egy lejtő arcú ur, Sápadt és remeg.
- Te vagy Zaplan?! — kiáltja D. R. Joanitzescu.
- En vagyok!
- Miért loptad el Mironescu szavatait?
- En nem loptam el őket...
- De elloptad! Leülhetsz!
- És Zaplan engedelmesen leül, miközben tanácstalanul néz körül. D. R. Joanitzescu pedig folytatja a magáét:
- Cojocar, Doljbol, melyik az?!
- Csend.
- Cojocar, Dolj! Miért nem felel?!
- Hiányzik! — kiáltja egy többségi.
- Elég sajnos! Mjutan loptott magának egy mandátumot, még ide se dugja az orrát?! — méltatlankodik a volt munkaügyi miniszter, kevés ellenzéki kollégája derültségére.

Hurrázás közben kiesik a fogsora

Természetesen megtörténik, hogy a többségiek se hagyják magukat. De hát náluk még hiányzik a kohézió, a parlamenti gyakorlat. Nem tudják, mikor és mit kell kiabálni, mikor helyes és mikor nem közbeszólni.

A minap egy ülésen zaj támadt, a hátsó padok egyikében idősebb többségi szenátor minden ok nélkül elkezdett hurrázni. „Hurrá! hurrá! hurrá!” Szerencsétlenségére a sok r-betű miatt egyszer csak kiesett a fogsora. Ugyanis hamis volt. S a szolgálknak kellett megkeresni a padok alatt. Azóta se hurrázik többé a jó szenátor ur.

Veszekedő ellenzékiek

Előnkbe teszik a szenátust a veszékedések, amelyek Manoilescu és Grigore Filipescu között napirenden vannak.

Manoilescu ugyanis kétségbevonja, hogy Filipescunak jogában állana ellenzéki minőségben szerepelni, mert a három konzervatív szenátor csak a kormány kegyessége által juthatott be a szenátusba.

Filipescu dokumentumokat olvas fel és bizonyítani igyekszik, hogy Manoilescu üzleteket csinált, méghozzá nem egészen tiszta üzleteket... És közben a szenátus nagyszerűen szórakozik. Mar nincs teendője. Az igazolási vita befejeződött. A kamarában pedig csigalassúsággal folyik a munka. Naponta alig 4-5 megyét validálnak. A szenátus egyenesen csodákat művel:

Az elmaradt beszéd

Patrulea, a nemzeti parasztpárt szenátusi ujonca hetekig készült meg támadni az ilfov megyei választásokat. Csütörtökre számított, hogy sorra kerül, meg is hívta barátait és híveit. Ott ült az ujdonsült szenátor hitvese is... Dobognak a szívek, folyik a vita, csak Ilfov megyére nem kerül a sor. Patrulea egyre idegesebb lesz. Hogy ne, hiszen nemsokára beesteledik s a későn sorra kerülő szónokok közülben sem tarthat nagy érdeklődésre igényt.

Patrulea nem is hajlandó tovább várni. Az elnök biztosan úgy rendezte a dolgot, hogy ő legyen az utolsó szónok, hogy majd senki se figyeljen többé reá s így a vádbeszéd, amelyet a kormány ellen el akart mondani az ilfovi választásokkal kapcsolatban, mint valami szappanbuborék szertefoszoljék. Ezt még sem lehet hagyni.

— Elnök ur — kiáltja el magát Patrulea — miért nem méltóztatik végre napirendre tűzni az ilfov megyei igazolási vitát is?!

Az elnök pápaszeme alatt hosszasan néz a felszólalóra, majd ironikusan mosolyogva így szól:

— De szenátor ur kérem, az ilfov megyei választásokat már három napja igazolta a szenátus.

A szenátus fürgébb, mint a kamara

Tény, a szenátus olyan tempóban dolgozott, hogy a vének háza elég sok tagjának táskájában maradt a heteken át előkészített, legélt beszéd. Közben alaposan maga mögött hagyta a képviselőházat, ahol tiszta obstrukció folyik, ahol alig igazolják naponta 3-4 megye választását, pedig délelőtt s délután is ülést tartanak; délután 3-tól 9-ig. Pedig zsidók sinésenek a kamarában, nem volt még verekedés egyszer sem, az urnákat még nem döntötték fel s a többségnek is ki van adva az utasítás: „Nem reagálni az ellenzék provokációira.” (h. e.)

A német képviselőház volt elnöke munkanélküli-segélyből él és nyomdai munkát keres

Berlin, február 15. Loebe, a német birodalmi gyűlés volt elnöke, aki a napokban kiszabadult a koncentrációs táborból, intervjút adott a Daily Express berlini tudósítójának.

— E pillanatban munkanélküli vagyok — mondta Loebe —, rajta vagyok a munkanélküli listán és már fel is vettem az első heti munkanélküli segélyt: 11 márkát. Mint betűszedő kezdtem pályafutásomat és most is mint munka nélküli nyomdász kapom a segélyt.

— Tizenkét éven át voltam a birodalmi gyűlés elnöke. Ilyen minőségben gyakran láttam házamban Göringet. A Hitler-kormány uralomrajutása után kerültem a koncentrációs táborba, ahol fegyencruhában kemény testi munkát végeztem: terheket cipeltem. A forradalom első zűrzavarában elkerültem

Göring szeme elől. Amikor Göring értesülést szerzett arról, hogy koncentrációs táborban vagyok, nyomban intézkedett, hogy vigyenek el onnan és helyezzenek védőőrizetbe egy berlini fogházban, ahol az élet sokkal jobb, mint a koncentrációs táborban. Itt már előnyösebb életkörülmények közé kerültem, a hivatalnokok is kedvesek voltak hozzám. Feleségem felkereste Göringet, aki aztán az ő kérésére intézkedett, hogy bocsássonak szabadon.

— Most hatvan éves vagyok és ujra kezdem az életet, Járkálók a berlini utcán, sorra járom a nyomdákat, munkát keresek: korrektori állást szeretnék kapni valahol. Így van ez a politikusnak meg kell szoknia, hogy az élet változó és aki egyszer fent van, máskor lekerül.

Ez év nyarán ül össze az első zsidó világkongresszus

Prágában együttes értekezletet tartottak a zsidó világkongresszus és a Comité des Delegations Juives végrehajtó bizottságának tagjai

Prága, február 15. Mint megírta az Uj Kelet, február 10-én együttes értekezletet tartottak Prágában a zsidó világkongresszus és a Comité des Delegations Juives végrehajtó bizottságának tagjai. A tárgyalásokat dr. Nachum Goldmann, a Comité des Delegations Juives elnöke vezette, még a zsidó testületek képviselőitében a következő közép- és kelet-európai személyiségek vettek részt az értekezleten: Schevreschewski volt szenátor, dr. Rosmarin és dr. Rottenstreich képviselő (Lengyelország), dr. Mayer Ebner (Románia), dr. Desider Friedmann, a bécsi hitközség elnöke, Ing Robert Stricker műszaki tanácsos (Ausztria), dr. Emil Margulies (Csehszlovákia), rabbi dr. Nurok képviselő (Lettország), Cha'm Farhy, a bulgáriai zsidók központi kongresszusi elnöke és dr. Ben Zion Mossinson (Tel-Aviv).

Dr. Nachum Goldmann jelentést tett a zsidó delegáció politikai tevékenységéről, főleg a németországi zsidó kérdést illetően. Beható vita tárgyát képezte a zsidó kisebbségek, az európai

kisebbségek kongresszusával való kapcsolatainak kérdése. Nachum Goldmann közölte a delegátusokkal, hogy dr. Wilfan, a kisebbségi kongresszus elnöke ebben az ügyben Bécsből Prágába jött és közölte a zsidó delegátusokkal a kisebbségi kongresszus végrehajtó bizottságának állását a kelet-európai kérdésekben. Az értekezlet elhatározta, hogy a kérdést a különböző országok zsidó kisebbségeinek fórumaival fogják megtárgyalni, hogy ezen tényezők állásfoglalása alapján májusban, amikor újból összehívják a delegáció végrehajtó bizottságának ülést, végleges határozatot hozzanak ebben az ügyben.

A tárgyalások további során a zsidó kongresszus előkészítésével foglalkoztak. Február 25-én, amikor Párizsban ülnek össze a zsidó világkongresszus végrehajtó bizottságának kelet-európai tagjai fognak végleges határozatot hozni a kongresszus helyére, idejére és dátumára, valamint a kongresszus napirendjére és a delegátusválasztásokra vonatkozólag. A prágai tárgyalásokból

ítélve, előre láthatólag ez év nyarán valószínűleg augusztusban fog összeülni a zsidó világkongresszus. Az egyes országok delegátusainak jelentéséből megállapítható, hogy mindenütt a legnagyobb érdeklődés előzi meg a zsidó világkongresszust és a delegátusválasztáson a zsidóság óriási tömegei fognak résztvenni. Az amerikai zsidó kongresszus jelentése szerint az Egyesült Államokban többszáz ezer zsidó férfi és nő fog résztvenni a választásokon.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a kongresszus valamely svájci városban lesz megtartva.

Örizetbe vették, majd szabaddalra helyezték Bécsben dr. Mossinsont

Bécs, február 15. Az egész bécsi zsidóság körében nagy feltűnést keltett, hogy dr. Ben Zion Mossinsont, a telaviv-i héber gimnázium igazgatóját, aki átutazóban Bécsben tartózkodott, letartóztatta az osztrák rendőrség. Mossinson őrizetbevétele azon címen történt, hogy a héber gimnázium igazgatója 1933 augusztusában előadást tartott Karlsbadban és sértő kifejezésekkel illette Dollfuss osztrák kancellárt. Mossinsont néhány óráig tartották őrizetben a bécsi rendőrség elnökségén. A kihallgatás során megállapítást nyert, hogy Mossinsont egy kikeresztelkedett zsidó nő demuncialta, amit dr. Oszkar Grünbaum, az ausztriai cionista szervezet elnöke több tanuval tudott igazolni. Mjutan beigazolást nyert, hogy a Mossinson elleni vádak alaptalanok, a cionista vezért bocsánatkérések közegetté szabaddalra bocsátották. Mossinson Bécsből Prágába utazott, ahol részt vett a zsidó világkongresszus végrehajtó bizottságának ülésén.

A palesztinai zsidó mezőgazdászok konferenciája

Tel-Aviv, február 15. A palesztinai zsidó mezőgazdászok szövetsége a napokban tartotta meg évi konferenciáját. A szövetségnek ötvénezer tagja van, kik a háború előtt létesített kolóniákon élnek és közülük 15.000 felnőtt munkás. A konferencián, melyen 180 delegátus vett részt, a szövetségbe tömörült 25 mezőgazdasági telep technikai és szervezeti kérdéseit tárgyalták meg.

A konferenciát Moseh Smilansky, a szövetség elnöke, az ismert mezőgazdasági író nyitotta meg. Beszédében az angol-arab és a zsidó-arab viszony kapcsán rámutatott arra, hogy a szövetség által kolonizált telepeken 5000 arab munkás talált a megélhetést. Míg eddig egy dunam palesztinai földön két arab élt, addig ma a különböző invesztiások folytán ugyanezen területen 30 zsidó és 5 arab találja meg a megélhetését. „Ez jelent kolonizációt és ez jelent cionizmust!” — mondta Smilansky. Anglia barátai vagyunk, mert tudjuk, hogy amit legalább is a mai generációnk teremtett Palesztinában, az szoros összefügg az angol segítséggel. Ha azonban a zsidó mezőgazdászok nem látnák azokat az akadályokat és nehézségeket, melyeket az angol közigazgatás gördít az országépítés útjába, úgy az ország nemzsidó tényezőivel szembeni türelmessége nem volna indokolt.

Kulturrember könyvtárából nem hiányozhat
Horrabin:
Mire tanít a gazdasági földrajz?
tanulmánya.
Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

SPORT

A huszonötéves Hakoah és teljesítményei

Bécs, február 15. A Hakoah, mint az Uj Kelet már közölte, fennállásának negyedszázados évfordulója alkalmából nagyobb ünnepségekre készül. Róbert Glücksmann, a Hakoah ügyvezető alelnöke ebből az alkalomból a világrajlásiokban is jelentős bécsi zsidó sportklubról a következőket közli:

A Hakoah központi vezetése alatt ezidő szerint a következő sportosztályok működnek: könnyűatlétika, hockey, tenisz, kézilabda, ping-pong, birkozás és sakk. Ezek együtt ezer tagot számlálnak. Költségvetésük körülbelül évi 60 ezer szilling. Ennek az összegnek egyrésze tagsági díjakból folyik be, másik része rendezvényekből és adományokból. A Hakoah futballklubja élenk kontaktusban van a Hakoah sportklubbal. Régebben egyetlen központ irányította ezt is, az utóbbi években azonban bizonyos körülmények folytán önállósult. A futballisták költségei ugyanis olyan nagyarányúak voltak, hogy a futballklub erősen megterhelte az anyaegyesület költségvetését. A Hakoah futballlegyesület évi költségvetése legalább 100 ezer szilling.

Hasonlóképpen függetleníteni kellett a Hakoah uszókлубját, amelynek taglétszáma 500, évi költségvetése pedig 30 ezer szilling. A sí- és a turistaklub együttvéve 800 tagot számlál és ezt is külön irányítják és adminisztrálják. Bizonyos vonatkozásokban azonban a központ ellenőrzése alatt áll.

Az utóbbi években a Hakoah igen sok és épületes sportmunkát végzett, így min denekelőtt az egyes eladódott sportszekciók között helyre tudta állítani a pénzügyi egyensúlyt. Mindazonáltal a Ha-

koah még ma is a régebbi krízisek nyomán adósságokkal küzd, amelyeket a jubileumi évben véglegesen rendezni kell. Jelentős adósságtétellel keletkezett a rombolásokból, amiket egy nagy szélvihar okozott a Hakoah pályáján. A pályát egyébként teljesen újjáalakították. Még van minden remény arra, hogy mint régebben, a jövőben is a Hakoah nagy versenyeket fog rendezni saját pályáján.

Néhány szó álljon itt a teljesítményekről. A Hakoah futballklub Ausztria első profiligájával játszik és 1925-ben megnyerte az osztrák bajnokságot. Ugyanakkor a hockey osztály is első díjat nyert. A kézilabda osztály nagy sikereket ért el az utóbbi években. A könnyű atlétikai szekció Frankl, Blödy és Deusch bajnoki rekordokat állítottak fel. A teniszszekció is rendkívüli teljesítményeket jegyezhet fel.

Az uszókлуб az utóbbi években nagy lendületet vett. Ötszáznál több tagot számlál, győztesei: Goldberger, Guth, Stein, Hedy Bienenfeld, Fritz Löwy és Idi Kohn nemzetközi versenyeken is bajnokságot nyertek. A turista szekció az újabb időkben erős tevékenységet fejtett ki és legújabb akciója az, hogy menedékházat építsen. Erre a célra már eddig 20 ezer szilling gyűlt össze. A vívószakosztály, annak ellenére, hogy nincs megfelelő helyisége, nagyon szép teljesítményeket tud felmutatni. A sakkosztály tagjai többnyire elnyerték Ausztria bajnokságát. Különösen büszke lehet a Hakoah birkozóira, akik kilenc éven át megnyerték Ausztria bajnokságát. Hirschl és Länger, akik olimpiai bajnokok is, ötször nyerték el a hazai bajnokságot.

Svájc rendezzi meg a jövő évben a jéghekk Európá- és világbajnokságot

A nemzetközi jéghekkiliga ülésén több szabályváltoztatást fogadtak el:

1. Az amatorkérdésben az olimpiai szabályzat a mértékadó.
2. A támadó harmadban csak akkor lehet leszállás, ha a korongot a semleges harmadból passzolják a támadóharmadba, vagy pedig a játékos az ellenfél kapuja előtt áll lesben.
3. Ezentul nem lehet akadályozni a kaput a védésben.
4. Egyszerre kettőnél több játékost is

ki lehet állítani.

5. Teugerevntuli csapatok turamérközéseit csak szövetségük és a nemzetközi jéghekkiliga beleegyezésével lehet lekötni. A jövőben idényenként csak 2-2 kanadai és amerikai együttes turázhat Európában.

Az 1935. évi világbajnokság megrendezésének jogát Svájc, Franciaország, Anglia és Belgium közül Svájc kapta meg. A bajnoksági küzdelmek minden valószínűség szerint Zürichben lesznek.

Erdélyi turára jön a bécsi Hakoah

CLUJ, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától. Emlékeztet a bécsi Hakoah tavalyi turájára, amelynek során Clujon is játszott a kitűnő zsidó együttes. A Hakoah akkor rövidre szabott ideje miatt nem tehetett eleget a tömeges meghívásoknak, amelyekkel főleg az erdélyi zsidó sportegyesületek részéről elhalmozták, azonban már akkor megígérte a klub vezetősége, hogy rövidesen ellátogatnak még Erdélybe.

Nyolcvan méteren felül ugrottak az új olimpiai siugró sáncon!

Garmisch-Partenkirchenből jelentik: A Gudibergen lévő új olimpiai sáncra, amelyen az 1936. évi téli olimpiai játékokat rendezik, kedden siugró próbaversenyt rendeztek. A versenyen a legjobb norvég versenyzők vettek részt. Az új sánc a legkényesebb követelményeknek is megfelel. Már a sánc megnyitásakor is kitűnő eredmények voltak, de a keddi eredmények a várakozásokat is messze felülmúlták. H. E. Raab, a Németországban tartózkodó norvég amatortripléer 75 méteres ugrása után a sáncrekordot 82 méterre javította. Utolsó ugrása 80 méter volt. Sörensen szintén 80 métert ugrott. Birger Ruud, a norvég ugrókirály gyönyörű testtartással s mintaszéri leikkal 76. 74 és 81 métert ugrott. R. Kaarby, a negyedik norvég versenyző 74, 75 és 81 métert ugrott. Hellmuth Lantsch

(Innsbruck) ugrásai: 56, 57, 62 és 63 méter. Az új olimpiai sánc a legmodernebb európai sáncokkal is felveszi a versenyt.

Sporthírek

Hamas legyőzte Schmelinget Filadelfiából jelentik: A Convencion Hallban kedden volt a bokszmérkőzés Schmeling és Hamas között. 60 ezer jegyet adtak el. Mind a két bajnok kitűnő kondícióban állott ki a porondra. A mérkőzés tizenkét menetből állott és azzal végződött, hogy a döntőbíró Hamast nyilvánította győztesnek „jobb teljesítményéért”. A német Schmeling ezzel az újabb vereségével alighanem újból kieszelt a világbajnokságért küzdő nehézsúlyú ökölvívók sorából. Schmeling különben már a meccs előtt kijelentette, hogy akár győz, akár veszít, februárban visszatér Európába, hogy márciusban Barcelonában mérkőzzék Paolinóval.

A KKASE e hó 17-én tartja táncestét.

lyét az Unitárius kollégiumban. A vezetőség mindent elkövet, hogy a közönség jól érezze magát és feszületül mulathasson ezen alkalommal is. Nagyon olcsó árak mellett elsőrendű italokat és ételeket fog szolgáltatni a KKASE házi kezelési büffetje, melyet Cluj urasszonyai és leányai fognak összeállítani.

Newyork. Babe Ruth, a legkiválóbb amerikai baseballjátékos évi 50 ezer dolláros fizetését 15 ezer dollárral csökkentették.

Bern. Davosban a Sasketon Quakers jéghekkcsapata Davos ellen 3:1 arányban győzött.

Kik a világ legjobb asztali teniszesei. A mérlegen Párizsban lefolyt világbajnoki verseny alapján az asztali tenisz világrajlási a következők: Férfiak: 1. Barna magyar, 2-3. Szabados, Bellák magyar, 4. Kohn osztrák, 5. Házi magyar, 6. Haydon angol, 7. Dávid magyar, 8. Ehrlich lengyel, 9. Kolar eszlovák, 10. Finberg lett. Hölgyek: 1. Brebsbach német, 2. Kemerova eszlovák, 3. Schmidova eszlovák, 4. Mednianszky magyar, 5. Gál magyar, 6. Emden angol, 7. Sipos magyar, 8. Fellgut német, 9. Fayard francia, 10. Forbát osztrák.

KÖZGAZDASÁG

1934 június 1-ig hosszabbítják meg az agrármoratóriumot

A kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé az agrármoratórium 1934 június 1-ig való meghosszabbítására. A törvényjavaslat szerint az adósságok részleteknek förllesztése június 1-én kezdődik. Nem lesznek lefoglalhatók a hitelezők részéről azok a házak, melyekben az adósok családjukkal laknak, az adósok kertje, egy he-

tárnál nem nagyobb földje, szekere, munkaeszközei, 2 lova, vagy 2 ökre, egy tehene, 20 juha, 10 kecskéje és 2 disznója.

Az új törvény többi rendelkezései megegyeznek a mezőgazdasági adósságok moratóriumáról szóló 1933. április 1-én kelt törvénnyel.

Milyen lesz az új kontingentálási apparátus

Bucuresti, február 15. Az ország közgazdasági közvéleménye már hetek óta feszült érdeklődéssel várja a kontingentálási bizottságok törvény publikálását.

A kontingentálás kérdésében az Uj Kelet munkatársa a Banca Nationala és a kereskedelmi minisztérium között történt megegyezésről, a következő értesítéseket szerezte:

A kormány teljesen autonóm „kontingentálási hivatal” felállítását tervez, mely független lesz a kereskedelmi minisztériumtól. Az összes többi kontingentálási bizottságokat felszavatják.

A kontingentálási bizottságok helyébe egy „felettes kontingentálási tanácsot” (consiliu superior al contingentarilor) állítanak fel, mely a Banca Nationala, a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium, a földművelésügyi minisztérium a kereskedők az iparosok és a földművesek egy-egy delegátusából áll.

A tanács elnökét a kormány nevezi ki az ország számottevő kereskedelmi és ipari köreinek tagjai közül. A kereskedelmi, ipari és földművelési delegátusokat a kereskedelmi és mezőgazdasági kamarák választják.

Az új kontingentálási rezsim által megállapított kvóták ugyancsak 3 hónapra fognak szólni, arányában a Banca Nationala devizakibocsátásával. Előnyben fogják részesíteni az ipar fejlesztéséhez szükséges nyersanyagok importjait, mert csak megkönnyítik a devizák bejuttatását az országba.

Megakadályozzák a lehetőség szerint a luxuscikkek behozatálát és az olyan országokból való importot, melynek kereskedelmi mérlege nem előnyös Romániára.

Slavescu pénzügyminiszter elkészítette a globális megsejntetéséről szóló törvényjavaslatot, amely rövidesen a parlament elé kerül. A globális adó helyett az elementáris adó kulesát kívánja a miniszter megfelelően revideálni.

Az előadó azzal fejezte be előadását, hogy a földgazmunkálatok megindításával a gázmunkásoknak és kályhajavítóknak hatalmas munkaalkalmak kínálkoznak és ezen keresztül a város egész kereskedelmi és ipari életét, eltekintve a nagyiparnak megtakarításaitól, ha a földgázat vezeti be — fel-lendülne.

A fontos és nagy érdeklődéssel kísért előadást legközelebb megismétli Ciortea mérnök.

Tőzsde

Bucuresti tőzsde. Zürich 32.35—32.68 Berlin 39.50—40.50, Newyork 100—110, London 508—518, Párizs 6.58—6.59, Milánó 8.80—8.92, Prága 4.95—4.98, Wien 23.25, Amst. 67.50—67.80, Bruxelles 23.35—23.50, Belgrad 2.50, Varsó 19.50, Madrid 13.70—14.20.

Zürichi tőzsde. Bucuresti 3.08, Amst. 208.15, London 15.76, Milánó 27.18, Belgrad 7.00, Wien 73.30, Berlin 122.05, Newyork 3.1250, Párizs 20.38, Prága 15.28 és fél, Varsó 58.20.

Franciá kollekt

Staviszky n

A múlt héten megjelent a történelmi személyes tapasztalatok kronikájába a véden a fasiztátást, amelyre pénteken a szocialista és sok adtak szinte eredmény számos és baloldaliak megoktanulni és föl-

Az eredmény bukása és Doumas volt. Azonban sines jobboldali oldal tekintélyes foglaltak a kormányt a baloldal, hogy hétfőn áltassza meg első kezű fasizmusas óriási arányu teremtette a külföldi kások teljes egylisták, szocialistákban tüntették a biscuits, a Orfasizta alakulat.

Ez az óriási megmozdulása annak, hogy

a francia főparlamentáris oldal ereje

A közvélemény monstra a bakodását, ugyan jónan jobboldal parlamentáris esetre sem a nek kerombolás

Doum

A párizsi uccmenny szentül m hogy Doumerguzeti játék, hogy Daladier foglalt jönni, van győződve országai „barna” a nemzeti szonem ismétlődne

mert a munpolgárság a erővel fognak próbálk

Az igazi erőt a adott esetekben sokat a legnagyobb szaverni.

Párizs és Fr mint valaha, szmust s ebben toskeppen az ajesen egyhurortuálisokkal, tek dalmi vagy po

Franciáország barna kollekt fasizmus (a t

a francia nép romantikus racionális rom francia forradmost is eleven Valóságos a a Franciaorszagdasági kr kiegyensúlyozo

A fasizta k táiban nyilat oldali jelszav szágban is m rizmus Német Stavisky botrá számlájának

Franciaországnak nem kell sem a barna kollektívizmus, sem a vörös fasizmus...

Staviszky német náci-kém volt és állítólag maga Chiappe lövette agyon. Párizsban már a premierjén megbukott a fasizmus

Chiappe jobboldali puccsra készült?

— Az Uj Kelet párizsi munkatársától —

A múlt héten Párizs uccáin újra megjelent a történelem istennője, hogy személetes tapasztalatok alapján írja be krónikájába a véres eseményeket. Kedden a fasizták rendeztek véres tüntetést, amelyre péntek este a szindikalista, szocialista és kommunista munkások adtak szintén vérbő választ. Az eredmény számos halott volt. Fasizták és baloldaliak meggyeztek abban, hogy oktatlanul és fölöslegesen rombolták.

Az eredmény Daladier kormányának bukása és Doumergue kormányalakítása volt. Azonban az új kormányának sines jobboldali színezete, hiszen a baloldal tekintélyes képviselői is helyet foglalnak a kormányban. Ennek ellenére a baloldal szükségesnek látta, hogy hétfőn általános sztrájkjal mutassa meg elszántságát az okvetetlenkedő fasizmusai szemben. A sztrájk óriási arányú volt és egy napra megteremtette a különböző pártállású munkások teljes egységfrontját. Szindikalisták, szocialisták, kommunisták egy táborban tüntettek a Camelots du roi, a biscuits, a Croix de feu elnevezésű fasizta alakulatok ellen.

Ez az óriási arányú tüntetés, a vidék megmozdulása a legjobb bizonyítékai annak, hogy

a francia tömegek ragaszkodnak a parlamentárisizmushoz, hogy a baloldal ereje ma töretlenebb, mint valaha.

A közvélemény hatalmas erővel demonstrálta a baloldalhoz való ragaszkodását, ugyanígy, hogy ma már a józan jobboldal is csak a megajított parlamentárisizmust akarja, de semmiesetre sem a demokrácia intézményeinek lerombolását.

Doumergue — csak átmenet

A párizsi ucca és a párizsi közvélemény szintén meg van győződve arról, hogy Doumergue kormányát csak átmeneti játék, hogy Tardieu nem jöhet és hogy Daladierék rövidesen újra vissza fognak jönni. Ezenfelül mindenki meg van győződve arról, hogy a németországi „barna székény” (ahogy az itt a nemzeti szocializmust nevezik) itt nem ismétlődhetik meg.

mert a munkások és progresszív polgárság a veszély idején közös erővel fognak összefogni a fasizta próbálkozással szemben.

Az igazi erőt a baloldal képviseli, mely adott esetben a jobboldali kakaskodásokat a legnagyobb eréllyel fogja viszsza verni.

Párizs és Franciaország ma jobban, mint valaha, személetes az individualizmus és ebben a nosztalgiában csodálatosképpen az anarcho-szindikalisták tekijesen egyhurot pendülnek az intellektuálisokkal, tekintet nélkül azok forradalmi vagy polgári beállítottságára.

Franciaországnak nem kell sem a barna kollektívizmus, sem a vörös fasizmus (így nevezik legújabbban a bolsevizmust);

a francia nép maradt az, ami volt: a romantikus ráció vagy helyesebben a racionális romantizmus népe, ami a francia forradalom tradícióiban még most is elevenen létezik.

Valóságos oázis Európa közepén ez a Franciaország, mely még ma is, a gazdasági krízis dacára, hihetetlenül kiegyensúlyozott.

Chiappe puccsra készült?

A fasizta közvélemény, mely röpiratokban nyilatkozik meg, éppoly baloldali jelszavakkal operál Franciaországban is, mint annak idején a hitlerizmus Németországban tette. Az egész Staviszky botrányt a szabadkőművesek számlájának terhére akarja írni, sőt

az új párizsi rendőrprefektust; Boanefoy-Sibourt is azzal vádolják, hogy szabadkőműves és a szabadkőművesek nevében lövetett bele a rojalistákba. Ezzel szemben a baloldaliak meg vannak győződve arról, hogy

Chiappe puccsra készült s ő lövette agyon Staviszkyt is egy, a társaságában mindig jelenlevő Voire nevű rendőrségi spicivel.

Tulajdonképpen Chiappe elmozdítása volt az oka a francia fasizták megmozdulásának is, mert tőle remélték, hogy puccs utján majd uralomra kerülnek. A baloldal meggyőződése szerint

Staviszky egyáltalán német náci-kém is volt.

de ugyanekkor a francia eljenkém-szolgálat zsoldjában is állott.

Legalábbis erről beszél a fáma, amelyet ugynevezett illetékes körökben suttognak. Chiappe azért lövette agyon Staviszkyt, mert félt, hogy Staviszky le fogja leplezni náci összeköttetéseit. A szabadkőművesek legfeljebb a pénzt vették el Staviszkytól; a fehér-orosz emigráns azonban, aki megszerezte a francia állampolgárságot, ténylegesen a fasizták embere volt.

A baloldal tehát nagyon jól tudta,

hogy miért menekült Chiappeot.

Eleinte tartottak attól, hogy a rendőrelégység, amely hosszú éveken keresztül állott Chiappe befolyása alatt, nem fog erőlesen fellépni a jobboldali tüntetőkkel szemben.

Ez a feltevés azonban nem bizonyult igaznak, mert a rendőrség száz száz létkosan teljesítette kötelességét a fasiztákkal szemben, noha a köztársasági gárda volt az, amelyik teljes eréllyel lépett fel a fasiztákkal szemben.

A megbukott francia fasizmus

A fasizták Párizsban és Franciaországban ugyanolyan rendszer szerint dolgoznak, mint másutt. Eppen ezért nincs semmi praktikus hatásuk. A franciák nem tudják nekik megbocsátani, hogy izléstelenek. A franciák szemében pedig nincs nagyobb bűn, mint az izléstelenség. A francia fasizmus, éppúgy, mint a német, ékülözi a szellem világosságát, nem tud romantikus lenni és a német körökből fizetett vezetők éppen ezért nem tudták eltálatni a Párizsban való létkeltani hangot. Ezért buktak meg már a premieren. Doumergue éppúgy nem fasizta.

A cluji klinikán is alkalmazzák már a terhesség megállapításának új eljárásait

Három hónap után megállapítható: milyen nemű lesz a születendő

Cluj, február 15. A cluji szülészeti klinikán eredményesen próbálták ki két tudományosi módszert, amelyek már hosszabb idő óta be vannak vezetve külföldön, de amelyet Romániában először Clujon alkalmaztak. Az egyik az ugynevezett terhességi reakció, amelynek segítségével megállapítják azt, hogy egy asszony terhes-e, vagy sem. Az eljárás annyira hatásos, hogy a terhességet száz órával a megtermékenyítés után ki tudták mutatni. Egy, a vizeletből kivont anyag reakciója segítségével állítják fel a cluji klinikán a diagnózist, bármely társadalmi rétegből származó nő számára.

A második reakció a megtermékenyítés utáni harmadik hónapban esalhatatlanul megállapítja a születendő gyermek nemét. Ezt a reakciót erkölcsi megfontolásokra való tekintettel ritkábban alkalmazzák. Asszonyok, akik fiú helyett lányt, vagy lány helyett fiút várnak, bizonyára nem rettenének vissza az abortuszról sem, ha a reakció eredménye kedvezőtlen volna számukra. Az orvosi tudomány számára azonban ez a felfedezés is értékes. Ha a gyermek halott, a reakció negatív eredményt mutat ki. Ezenfelül kimutatja a méh rákosodási tüneteit is.

Szemész professzor plágiumpöre a tanítványával a cluji törvényszék előtt

A szemészeti klinika orvosi kara egy délelőtre átköltözött a törvényszéki épületbe tananak

Cluj, február 15. Néhány hónappal ezelőtt feltüntetést keltett az a sajtókampány, ami dr. Mihail egyetemi tanár a helyi szemészeti klinika professzora és Sebedeanu dr., a professzor volt asszisztense között folyt le. A sajtókampány szokatlan élességgel az egyik bucaresti lap hasábjain folyt le. A cikkekből Sebedeanu asszisztens rágalmozással vádolta a professzort és ennek a rágalmozásnak orvos lásaért a bírósághoz fordult elégtételért, melynek tárgyalását ma kezdte meg a törvényszék Cojocaru tanácsa.

A mai tárgyaláson meglevenedtek a tanár és tanítvány konfliktusának előzményei. Az ismert egyetemi tanárral szemben áll fiatal tanítványa. A perirat felolvasásakor kiderült, hogy dr. Sebedeanu asszisztensnek mintegy fél évvel ezelőtt histológiai kísérletek alapján szakcikkei jelentek meg, melyek előlvasásakor a professzor kijelentette, hogy ezek a cikkeik az ő kísérletei alapján készültek. Sebedeanu és a professzor között ebből kifolyólag konfliktus keletkezett, amelynek következményeként az asszisztensnek távozni kellett a klinikáról. Sebedeanu élesen kikelt a professzor állí-

tásai ellen és a Dimineataban megjelent cikkeiben is azt állította, hogy ő maga végezte a cikkeihez szükséges histológiai kísérleteket.

A mai tárgyaláson tanuként megjelentek a professzor volt tanítványai közül azok, akik jelenleg is a keze alatt dolgoznak a klinikán. Valamennyien orvosok. Vancea dr. docens is azt vallotta, hogy őrálló kísérleteket nem végeztek. Minden munkájuk a professzor irányítása mellett történt. Ugyanakkor kihallgatták a prepiratokat előkészítő laboránst is, aki szintén megerősítette Vancea dr. vallomását.

Vancea dr. vallomása után a sértett Sebedeanu közbe szólt:

— A doktor ur csak azért tette ellenem ezt a vallomást — mondja Sebedeanu — mert haragban vagyok. Volt egy konfliktus közöttünk és azóta nem is beszélünk.

A tanu elismeri, hogy nincsen barátságos viszonyban a sértettel, de kijelenti, hogy ez egyáltalán nem befolyásolta valomását.

A tanuk között van dr. Sebedeanu felesége is, akit figyelmeztet az elnök, hogy

mint Daladier, csupán konzervatív re publikánus.

Eppen ezért kizárt eset, hogy a francia politikában belátható időn belül változás álljon be.

A német szolgálatban álló fasizta vezetők kétes üzletbe verték a pénzüket. A párizsi és francia tömegek lelkiülete egészen más beállítottságu, semmint a fasizmus mellé szegődhetne.

Ez az ország vagy balfelé, vagy pedig a háboru felé fog haladni.

A hatalom száz százalékosan a kormány kezében van, akár Daladier, akár Doumergue a főnöke. Eppen ezért a külpolitikában sem jöhet lényeges változás, vagyis a francia külpolitikája a legerélyesebben fog továbbra is a német imperializmus ellen fellépni.

A francia antiszemizmus

A fasizták legerőteljesebb szárnya: az „Action Française” egyébként bevált hitlerista recept szerint antiszemizmussal is próbálkozik. A fasizta megmozdulás előtt a Place de la Concorde-on és a Champs Elyseén napokig árulták a „L'Antijuif” című újságot. Díszretére legyen mondva a párizsi népek, az újság rossz üzletnek bizonyult és ma már nyoma sincs az efféle mozgolódásnak.

Csupán a fasizta röpecék azok, amelyek nagyobb kellendőségnek örvevének. Ezek a röpecék — és ez a jellemző a francia fasizták mentalitására — Zola híres „J'accuse” kezdetű kiáltványának szavaival kezdődnek és ugyanezek a zolai „J'accuse” híres zárószavaival végződnek: „La vérité en marche”. „Az igazság utban van.” Követelik a parlament feloszlását, a szabadkőműves páholyok betiltását s az összes nemzeti erők egységesítését a baloldali „destrukció” ellen.

Hogy milyen eredménnyel, azt megmutatták a legutóbbi napok eseményei. E. S.

Lehetőleg saját ismereteit adja elő az ügyre vonatkozólag, anélkül, hogy a férjétől hallottak befolyásolnák. Sebedeanu kijelenti, hogy férje nagyon gyakran végzett önálló kísérleteket otthon a lakásukon, sokszor éjjel 1-2 óráig és ilyenkor ő is segítette a férjének. Ugyanakkor azt vallja, hogy egy alkalommal maga a professzor megdicsérette férjét egy sikeres kísérletért és ekkor Vancea dr. is jelen volt.

A tanukat megesketik vallomásukra, majd Sebedeanu ügyvédének indítványára újabb négy tanút idéznek meg és ezért a tárgyalást március 6-ra halasztották.

A mai tárgyalás ezzel véget is ér a késő déli órákban. A professzor kivonult a teremből utána tanítványai a klinika orvosai. A folyosón végig követik tanárukat, mintha csak kórházi vizóra indulnának. Utoljára vonul ki a teremből dr. Sebedeanu a feleségével. A távozó professzor után néznek. Nemrég még hasonló menetben ő is ott kísérte tanárját a klinika karbolillatu folyosóján.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara választmányi ülésén leszámol a régi vezetőséget ért vádakkal.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa a kamara székházának nagytermében (Calea Maresal Foch 51., II. eml.) 1934 február 28-án, szerdán délután 4 órakor rendes ülést tart. Tárgysorozat: A kamaránál történt állítólagos szabálytalanságokról a sajtóban megjelent hírek kérdésének tisztázása. Nyomarekósan felhívjuk az igazgatótanács tagjait, hogy a fenti hírekkel kapcsolatos ügyiratokat előzőleg a kamara irodájában áttanulmányozzák. Ecélből az elnöki tanács minden hétköznap délelőtt 11-12 óra és délután 4-5 óra között az elnöki irodában a tanács tag uraknak rendelkezésére áll. Amennyiben más időben óhajtanák a tanács tag urak az ügyiratokat áttanulmányozni, úgy arra kérjük, lehetőleg csoportosan jöveljék meg azt az időt, amikor az ügyiratokat áttanulmányozni óhajtják. Ha a törvényben előirt számú tag a fent összehívott igazgatótanácsai ülésen nem jelenik meg, akkor az ülés ugyanezen helyen és ugyanezen napirenddel 1934 március hó 1-én, csütörtökön délelőtt 10 órákor tartjuk meg, még akkor is, ha az igazgatótanács taglétszámának csak egy negyede jelenik meg. Tekintettel a napirendre tűzött kérdés fontosságára, kérjük a t. igazgatótanács tag urakat, hogy ezen ülésen feltétlenül megjelenjen sziveskedjenek. Főtákar: Căciulă Nicolae s. k.

asztali teniszszől. Efelöl világbajnok asztali tenisz: Férfiak: 1. Szabados, Bellák, 5. Házi magyar, 6. Vid magyar, 8. Bar eschszlovák, 9. L. Brebsbach eschszlovák, 3. 4. Mednászky, 6. Emden angol, 8. Aligut német, 9. 10. At osztrák.

ÁG

ak meg

oldja, szekere, 1. vagy 2 ökre, 10 keeskeje és 2

bbi rendelkezési gazdasági adósságzólo 1933 április

ntálási

kormány nevezte evő kereskedelmi iai közül. ri és földművelő kedelmi és a me választják.

ási rezsim által ugyanecek 3 hó arányában a Ban zakibocsátásával esíteni az ipar fej nyersanyagok megkönyítik a z országba.

lehetőség szerint talát és az olyan ortot, melynek ke nem előnyös. R

miniszter elkész megszüntetéséről ot, amely rövid kerül. A globális ntáris adó kulcsát megfelelően rev

primáriával, mely dekében úgy akar primária semm akat ne emelhesse társaság kezében

ezte be előadását. alatok megindítá soknak és kályha munkaalalmak en keresztül a vá mi és ipari élete, rnak megtakarítá t vezet be — fel

de

Zürich 32.35—32.68 Newyork 100—110, rix 6.58—6.59. Mr 4.95—4.98, Wien —67.80, Bruxeles 2.50, Varsó 19.50.

neuresti 3.08, Amst. Milánó 27.18, Belg Berl'n 122.05, New 20.38, Prága 15.28

Öreg ember

Irt: Schalom Asch

Öreg ember! — Ez is csak afféle változó fogalom. Ismerek gyermekeket aggyastyán-szemekkel és patriarchákat gyermek-szívvvel. Ismerek egyet, aki már csak mankón tud járni, fáradt vállakkal és halotthalvány kezekkel, aki azonban gyorsabban határozza el magát bármilyen utra, készségesebben vállal bármilyen terhet és mohóbban kezd bele a dolgokba, mint a huszévesek vagy a gyermekek.

Hol is nem találom?! Mikor is nem beszélnek velem?! És mindig, bármikor, ha százféle változatban szembekerülök vele — megcsodálom.

Nem a türelmet, nem a bölcseségét, nem a fölényt, hanem egy egészen más tulajdonságát csodálom. A készségét.

Külföldi dolog, de nem ismerek senkit, akinek több joga lenne csalódott életéről beszélni, mint ennek az én öregemnek. Nincs akinek elkeseredettségében kéne beszélnie, nagyobb kétségbeeséssel kellene gondolnia az életéről, mint neki, akinek lemondóbbnak kéne lennie, mint éppen önként? Amit minden uccagyermek ajándékba kap, anélkül, hogy arról tudomást is venne — levegőt, teret, munkalehetőséget, világosságot és azt, hogy saját sorsát irányíthassa — mindezt az öreg ember soha nem kapta meg. Amije volt, azt kénytelen volt ürügykedő, sanda szemek ellenőrzése mellett megszereznie. És amit szerzett, hajtófát nem ért.

Amit pedig kaphatott volna az öreg zsidó, azért senki nem adott volna neki egy fityinget. És aztán a sok hiábavaló fáradozás és csalódottság után, a zárt ajtók és a vizuálisított kérések végén bezárva az öregségbe — ime még sokkal készségesebb minden új vállalkozásra, minden új örületre, minden új álomra, mint a fiatalok.

Honnan jön ez? — kérdeztem nem egyszer. Honnan van az, hogy te nem úgy, mint az összes öregek, nem fáradtál el és csalódásaid nem fosztották meg erődötől?

— Azért — mondotta az öreg — mert én várok. Várok és egyre csak várakozok. Nem tudtam volna egyetlen napot átélni, még gyermekéveim vidám napjait sem, ha nem vártam volna és nem tudtam volna, hogy valami történni fog, olyasmí, ami a jelen nyomorát megszünteti, és amely előtt szíjjeloszlik a kód, amely a napot borítja.

— Ami velem történt, életem során, mindaz nem jelentett sokat. De ami majd jön, az sokkal fontosabb, az forradalmibb, felforgatóbb, az egyedülvaló dolog, ami aztán el fogja feledtetni mindazt, ami ma történt. Ez az, ami miatt nem volt szabad kétségbeesnem, ami miatt nem volt szabad elfáradnom. Úgy éreztem, hogy nem pusztulhatok el egy új világ előestéjén. Mindent el kellett viselnem, mindent le kellett nyelnem, csak azért, hogy éljek és hogy legyenek, amikor az „megtörténik“.

— És mi az „az“?
— Nevetni fogsz, ha megmondom. Te már régen más nevet találtál rá, de én megmondom. „Az“: a Messiás.

— Igen?! Ezt már láttam gyermekkoromban. Emlékszem, egyszer az uccatúlsó részén nagy csoportosulás támadt, mire egy öreg zsidó azt kérdezte nagy és mély meggyőződéssel: „Nem jött-e meg a Messiás?“

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó foreádor hősi élete és halála. — Toledo a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény, a könyvpiac szenzációja Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvstálya utján. Vidéki képviselők kerestettek.

Mintha ő lenne ez az öreg zsidó. Mielőtt lefekszik az ágyához készíti a szombat ruhákat, botját az ajtó mellé állítja és szól a szomszédjának, ha jön a Messiás, azonnal kejtse fel. Házat ajánlanak neki megvételre, mire így felel:
— Mit csináljak vele? Nemsokára jön a Messiás és el fogok vele zarándokolni Jeruzsálembe.
És halálos óráján az öreg ember akár nyolevan, akár kilencven éves,

meggyőződik arról, ha fiatal korában tudta volna, hogy meg fog öregedni, mielőtt a Messiás jön, akkor a fájdalom megtörté volna és bizony nem maradt volna életben.

Öreg ember? Igaz! De semmi sem különbözteti meg őt a fiataloktól, csak az, hogy nagyobb gyakorlata van a várásban, mint nekik.

És mindenütt rábukkantam az öreg emberre, ahol csak megfordultam.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MUSORA:

Péntek este 8 órákor: Rigolettó.
Szombat d. u. 3 órákor: Aida.
Vasárnap d. u. 3 órákor: Mignon.
Hétfő este 8 órákor: Szép Heléna.

A Cluj-oradcai társulat harmadik játék ciklusának megnyitó műsora:

Csütörtökön félkilenc órákor: Premier: Több, mint szerelem. Bus Fekete László óriási sikerű színműve. A budapesti Vigaszínház állandó nagysikerű műsordarabja. Különleges beállításban. Teljesen új díszletekkel. A szokásos olcsó rendezés helyarárral.

Pénteken félkilenc órákor: Több, mint szerelem. Másodszor. Rendes helyárral.

Szombaton délután 4 órákor: Fizessen nagysá! Török Dezső, Emőd Tamás és Komjáthy Károly nagysikerű operettje. 10 és 17 lejes helyárral. Minden földszinti és páholyülés minden illetékekkel együtt 17 lej, minden erkélyülés 10 lej.

Szombaton este 9 órákor: Több, mint szerelem. Harmadszor. Rendes helyárral.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: Matiné: 10 és 17 lejes helyárral: A pénz nem minden. Bus Fekete László óriási sikerű vígjátéka. A premier szereposztásában.

Vasárnap délután 3 órákor: Egy csók és más semmi. Operett sláger 10 és 17 lejes helyárral.

Vasárnap délután 6 órákor: Több, mint szerelem. Negyedszer. Rendes helyárral.

Vasárnap este 9 órákor: Sergej Jaroff 35 tagu doni kozák kórusának egyetlen hangversenye.

Hétfőn este félkilenc órákor: Zsindelyzik a kaszárnya tetejét. Operett siker. Új betanulásban. Teljesen új szereplőkkel. Rendes helyárral.

SELECT-MOZGO MUSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Lángpokol. Megrendítő film, főszerepekben: Nagy Kató, Hans Albers

URANIA-MOZGO MUSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Egy világváros éjszakája. Izgalmas színlendületű film. Főszerepekben: Olive Brook.

Irodalmi munkásságom. Negyven oldalas füzetnek a címe ez, írójá Gyalui Farkas író és bibliografus, a modern irodalomnak és publicisztikának kitűnő ismerője és művészi méltatója. Ötven éves munkásságáról számol be a füzetben, rengeteg cikkről, negyvenhárom könyvről, színdarabjairól, amiket lefordítottak számos európai nyelvre. A tudós alaposságával számol be áttekinthető és pontosan arról, hogy életének ötven esztendeje (1882—1933) alatt érdeklődésének köre hová és milyen mélységekbe terjedt. Fordította az időszerű francia, angol és német költészetj termékek legjavát, drámákat és regényeket írt, amelyek Budapesten és Clujon, de még orosz színpadokon is bemutatásra kerültek. Sok-sok utalás, elbeszélés, vázlat címét olvassuk a füzetben, amiből meg lehet állapítani, hogy írójuk a történelem és a mai idők szociális életét kitűnően ismeri. A bölcs szemével, az európai agilitásával és a művész emelkedettségével rögzíti papírosra elményeit, ismeretét, gondolatait és érzéseit. Ismerjük nemes humorát és mélyreható emberismeretét. Se szeri se száma irodalomtörténeti, bibliografiai, könyvtartani és történelmi tárgyú könyvének, folyóiratainak, füzetének. Gyalui Farkas beszámoló kéziratban levő műveiről és közli, hogy saját alá készen áll Emlékirataim című műve, amelyről ezeket írja: „Cluj gyermekkoromtól, hatvan év alatti fejlődőttől a régi bányász városból a közművelődés városává. Cluj és Erdély történetéről, kivált a nagy világháborút megelőző félszázad alatt, számos megfigyelést, feljegyzésemet és adatot vettem e nekem legkedvesebb művembe, a régi Cluj és intézményeinek leírásával, valamint számos kiváló és nagy íróról, művésztől, politikusról és a közelet más szereplőiről való emlékezéseimmel“. Mindenesetre kívánatos, hogy ez a munka megjelenjen és kívánatos, hogy Gyalui Farkas életének lehiggadt szakában is töretlen erővel hasson és alkotson. (sz. í.)

Tudományos könyvek potom áron!

Lassalle: Alkotmány, szocializmus, demokrácia	25
Spencer: A haladás	25
Guyau: A modern esztétika problémái	25
Puskjin: Előadások a művészetéről	25
Lamprecht: Modern történettudomány	25
Nietzsche: Korszerűtlen elmékedések	25
Gorgij: Forradalom és kultúra	11
Ostwald: Feltalálók, felfedezők nagy emberei	30
Bölsche: A természet titkaiból	30
Bergson: A nevetés	30
Brandes: Korok, emberek, írások	35
Mecsnikov: Optimista világnézet	35
Wikko: A szépség filozófiája	35
Maeterlinck: A szegények kincse	35
France: Coignard abbé véleményei	46
Pinot: A boldogság tudománya	46

CULTURA könyvkereskedés

Cluj, Str. Memorandului 4. udvarban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százelek kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Ujjonnan berendezett közsörüs üzemem ben minden szakmába vágó munkák gyorsan, lelkiismeretesen teljes felelősséggel készülnek. Brasov, str. Lungu 31. szám.

Társat keresek jól bevezetett szappan és vegyi üzemhez cca 300 ezer lejvel Erdély egyik jóforgalmu városában. Levelet „Vegyi“ jelleg alatt a kiadóhivatall továbbít.

Folyó hó 9-én egy Steiner nevű 20 éves szabósegéd egy pár nagyobb Teflint vitt el tőlem, sőtétkék bárszony tartóban. Ha valaki tud róla, avagy megvásárolta volna kérem értesíteni. A vételárát megtérítem. Mandel Samuel. Alesd, jud. Bihor.

Kiadó fűszerüzlet turesen vagy berendezéssel és áruval főntvonal, autobusz megálló, sarok épület 4 uccára nyílik, nagyon alkalmas bármilyen célra, biztos megélhetés, olcsó házbér. Érdeklődni: Pop háztulajdonosnál, str. Pata 102. délután 2-5-ig.

Jókarban levő patefón cca 30 lemez, 4 karikás nagy főzőkemence, nagy jégszekrény, vendéglői asztalok, hajlított székek, kisebb üzletnek puht és üvegzett állvány jutányos áron eladó. Str. Filipescu 7. Rosenberg.

Ajurozógép, alig használt, sürgösen és olcsón eladó. Cim: Terkeltaub Mihály Oradea, Piata Mihaj Viteazul 5.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt tehén és bivalytejet óhajt, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Házhöz szállítva is kapható.

ב"ה פה שאנו יע"א היות שנועד לי כבודו שקלה גם הרב הגאון אב"ד שליט"א רוצים להפטר עמי בדיק השלום על צד היות טוב ובאמת היות בענין הזה בטעות עד הנה ע"כ מאחר שכן הוא הינו מבקש מהם שימחלו לי והרני מבטל כל האחרות שהכרתי בהתחלה ב" משפטים חרצד. משה שטאהאממער

100.000 Lei tőkével társas alapon elhelyezkedést keresek. Választ „Jó társ“ jellegre.

Különbejáratu butorozott belvárosi szobához lakótársat keresek. Str. David 5.

Keresünk azonnali megvételre 2 drb. jó karban levő DE SOTO motort. Soc. Mera et Comp. Cluj. Regele Ferdinand No. 56.

Ön is tud számolni!

A világítási költségek túlnyomó részét az áramszámla teszi, ehhez képest az izzólámpa ára elenyésző. A világy minőségű lámpa csak a beszerzésnél olcsóbb, az áramfogyasztásban azonban annál drágább! Vegye tehát csak a bevált, gazdaságos

TUNGSRAM

L Á M P Á T I

HU

— Párizsban me... rök sztrájkja. Pár... mólunk arról, hog... már napok óta sz... adók emelése miat... rint a sztrájkolók... tak azon álláspont... addig, míg nem... nem fognak felha...

— A szovjet u... sztratoszférába. I... val jelentés szeri... hőt fognak felho... amelyet az egyli... tóriumból fognak... nek 40 kilométer... kednie. Utas ne... csak mérő műsz...

— Gyilkosság... jön előtt. Los A... a nyugatamerik... ezer hallgatója... lett egy izgalma... hogy a rádió... megölte. Mialta... nek keretében... kérdésekről vi... zolt, hirtelen... bejutott az ad... verton, a bem... lyozni a rend... azonban hirtel... mondó testébe... len szpiker... nek rémült k... meg. Minthos... közepette elfe... képesolni, a h... letes részletr... tartóztatták... szut akar áll... basem válasza... állást kért. F... gálása végett... ták.

— A lesser... lentik: A Pa... országban „ho... fel, amely a h... kent harminc... tényárral eg... félperc alatt... belőle leadni... nak az új fe...

— Nyilatko... sére kérték fe... gét: Igen tiszt... telettel kérem... 1934 február... ház és a Bete... szolgáltatában... kére vonatkoz... lye a cluji C... Betegsegélyző... tes felhatalm... lyet adni sziv... tem, hogy a... ugy család... mint a Beteg... tegmentalás... átalában a... személyemre... zseg a valót... rágalmozó te... tömegétől. A... napon kértem... kivizsgálását... haladéktalan... péseket a bü... mazó cikk sz... szerkesztő U... Fenichel Mó... gató-főorvos...

HIREK

- Lej
- 25
- 25
- 25
- 25
- 25
- 25
- 25
- 11
- 30
- 30
- 30
- 35
- 35
- 35
- 46
- 46

os könyvek
m áron!

any, szocializmus,

és

esztétika problé-

a művészetről

ern történettudo-

rútlén elmékedé-

m és kultúra

lók, felfedezők

szet titkaiból

és

mberék, írások

ista világnézet

filozófiája

egények kincse

abbé véleményei

g tudománya

ndelhető:

nyvkereskedés

ndulni 4. udvarban.

RO
TÉSEK

egy sző 2 lej. vastu
legkisebb apró hirda-
resőknek 30 százasák
hirdetések díja első
velet csak egy tovább-
vez mellékelve vs

ett köszörüs üzemem
a vágó munkák gyors
a teljes felelősséggel
str. Lungu 31. szám.

bevezetett szappan
a 300 ezer lejellj Ern-
nu városában. Leve-
alatt a kiadóhivatal

Steiner nevű 20
pár nagyobb Tefi-
stékék bárony tar-
d róla, avagy meg-
m értesíteni. A vé-
Mandel Samuel.

üresen vagy beren-
fótvonal, autobusz
4 uccára nyílik,
milyen célra, biztos
zár. Érdeklődni:
str. Pata 102. dél-

efon cca 30 lemez-
főzőkemence, nagy
asztalok, hajlított
ek puli és áruvezett
ek eladók. Str. Fili-

használt, sürgősen
Terkeltaub Mihály
Viteazul 5.

naponta frissen
let óhajti, forduljon
Str. Filipescu 7.
apható.

היה שונדע לי בנות
אביד שלישי רוצים
על צד היות טוב
מטות עד הנה ע"כ
משמח לי וזה
שהכרתי בהתחנה
בי משטרים

társas alapon el-
Választ „Jó társ”

orozott belvárosi
reszek. Str. David 5.

megvételre 2 drb.
SOTO motort. Soc.
Regele Ferdinand

Párizsban még egyre tart a taxifő-
rók sztrájkja. Párizsból jelentik: Beszám-
oltunk arról, hogy a párizsi taxifőrók
már napok óta sztrájkba léptek a benzín
adók emelése miatt. Ujabb jelentések sze-
adók a sztrájkolók még ezideig megmarad-
tak azon álláspontjuk mellett, hogy mind
addig, míg nem teljesítik kéréseiket,
nem fognak felhagyni a sztrájkjakkal.

Örülhetnek a dohányosok. Ankará-
ból jelentik: Az elmúlt évi dohánytermé-
lés statisztikája szerint 1933-ban éppen
még egyszer annyi dohány termett, mint
az előző esztendőben. A termelőknek egy
előre nagy gondot okoz a 36 millió kilo-
gramm dohány elhelyezésének kérdése. Eb-
ből természetesen kellene következ-
zenek, hogy a dohánytermékek lényegesen
megoltsulnának, ha csak eszükbe nem
jut a termelőknek, hogy a jövő dohányt
a túltermelt kávé sorsára juttassák.

A szovjet újból léggömböt bocsát a
sztratoszférába. Párizsból jelentik: Moszk-
va jelentés szerint március 20-án léggöm-
böt fognak felbocsátani a sztratoszférába,
amelyet az egyik oroszországi obszerva-
tóriumból fognak irányítani. A léggömb
nek 40 kilométer magasságba kell emel-
kednie. Utas nem lesz a gondolójában,
csak mérő műszerek.

Filozófiai könyvet írt a doorní re-
mete. Berlintől jelentik: II. Vilmos né-
met exaszász ugylászik nem töltötte
idejét hiába a doorní magányban. A szám-
üzetés évei alatt számos lap között fel-
vételket az exaszászárról, amint doorní
kertjében gereblyével cserélte fel a kor-
mánypálát. Ujabb jelentés arról számol
be, hogy a németek utolsó esaszára nem-
csak gereblyével, hanem tollal is helyet-
tesítette a kormánypálát. Filozófiai
könyvet írt, amely közelebről nyomtatás-
ban jelenik meg.

Gyilkosság a stúdióban a mikro-
fón előtt. Los Angelesből jelentik, hogy
a nyugatamerikai rádiótársaság sok
ezer hallgatója vártianul fültanuja
lett egy izgalmas jelenetnek: annak,
hogy a rádió bemondóját egy örült
megölte. Mialatt az esti program, mely
nek keretében 150 nő különböző napi
kérdésekről vitatkoztak, folyamatosan
jött, hírtelen egy ismeretlen ember
bejött az adóállomásra. Mr. Wol-
werton, a bemondó, meg akarta akadá-
lyozni a rendezvényt, az ismeretlen
azonban hirtelen kést rántott és a be-
mondó testébe mártotta. A szerencsét-
len szpiker az előadásra összegyűlt
nék remült kiáltozásai közben halt
meg. Minthogy az általános izgalom
közepette elfelejtették a mikrofont ki-
kapcsolni, a hallgatóság minden remü-
letes részletről értesült. A gyilkost le-
tartóztatták. Azt mondotta, hogy boss-
szút akar állni, amiért a társaság so-
hasem választott leveleire, amelyekben
állást kért. Elmeállapotának megviz-
sgálása végett gyógyintézetbe szállították.

A leszerelés világa. Párizsból je-
lentik: A Paris Soir írja, hogy Német
országban „hordozható ágyut” találtak
fel, amely a hozzátartozó három, egyen-
ként harminckét golyót tartalmazó föl-
ténytárral együtt csak hat kilogramm,
félperce alatt kénytelen hat lövést lehet
belőle leadni. Jelenleg még próbák foly-
nak az új fegyverrel.

Nyilatkozat. Az alábbi sorok közlé-
sére kérték fel az Uj Kelet szerkesztősé-
gét: Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Tisz-
telettel kérem, hogy a Brassói Lapoknak
1934 február 15-i számában „A Zsidókór-
ház és a Betegsegélyező egy magánpraxis
szolgálatában” alcímmel megjelent cik-
kére vonatkozólag alábbi soraimat, me-
lyek a clujii Orvoskamara elnökének és a
Betegsegélyező pénztár főorvosának előze-
tes felhatalmazásával jelennek meg, he-
lyet adni sziveskedjék. „Alulírott kijelen-
tem, hogy a cikk tartalma eljöttől végig
egy családi vonatkozású részében, vala-
mint a Betegsegélyzőből egy konkrét be-
tegtüntetésessel kapcsolatosan, továbbá
általában a Zsidókórházzal kapcsolatos
személyemre vonatkozó részeiben hem-
zseg a valótlán, légből kapott, továbbá
rágalmazó tendenciával elferdített adatok
tömegétől. A clujii Orvoskamarától a mai
napon kértem az ügy sürgős fegyvelmi
kivizsgálását, amelynek megtörtétekor
haladéktalanul megteszem a megfelelő lé-
péseket a büntető hatóságoknál a rágala-
mazó cikk szerzője ellen.” Maradtam Fő-
szerkesztő Úrnak kiváló tisztelettel: dr.
Fenichel Mór, a clujii Zsidókórház igaz-
gató-főorvosa.

Akinek a gyomra fáj, belműködése
megrekedt, mája megnagyobbodott, étvá-
gya nincs, emésztése elgyengül, nyelve
fehéressárga, annak naponta egy pohár
természetes „Ferenc József” keserűvíz
rendbehozza az emésztését és jó közér-
zetet teremt.

Indian törzsfőnökből köztársasági
elnökjelölt. Az United Press jelenti, hogy
az északamerikai Kolumbia állam kom-
munistá pártja elhatározta: a legközeleb-
bi elnökválasztásán Eutiquio Timotet, a
Piajo-indiánok törzsfőnökét jelöli az el-
nöki méltóságra. Timote a háboru befe-
jezése óta sorra megszervezte az indián
törzseket és szindikátusba tömörítette
öket, hogy az indiánok politikai érvénye
sülését elősegítse. Ő az első indián főnök,
aki a demokratikus politikai életben meg-
jelenik.

Dimitrov éhségstrájkjával fenye-
getőzik. Londonból jelentik: A Reuter-
iroda tudósítója is meginterjúvolta Di-
mitrovot berlini börtönében.

Ha néhány napon belül nem he-
lyeznek szabadlábra, éhségstrájkba
kezdek és azt a végösséket folytatom —
mondta Dimitrov. — Eddig is csak
örög anyámra való tekintettel nem
kezdtem meg az éhségstrájkot. Egyéb-
ként nem lepne meg, ha egy szép na-
pon örög levinnének egy földalatti
cellába és ott végeznének velem.

Erre a kijelentésre a beszélgetést el-
lenőző rendőrtisztiek gunyos nevetés-
ben törtek ki. Dimitrov anyja egyér-
ként szombaton súlyosan megbetege-
zett. Londonban most társadalmi uton
igyekeznék pénzt összegyűjteni az örög
asszony ápolási költségeire.

Vidit és szepit
Sermadrée
Tuder és Erim

Zsidó diákostély a Metropolitban.
Szombaton folyó hó 17-én, a zsidó egyete-
mi hallgatók táncestélyt rendeznek a Met-
ropol helyiségeiben. Az estély kettős célt
szolgál: közelebb hozni a diákokat a clujii
zsidó ifjúsághoz egyrészt, valamennyire
enyhíteni a diákmenza anyagi helyzetét
másrészt. Mivel külön meghívók nem bo-
csáttnak ki, ezuton kérjük kollégáink
és barátaink szives megjelenését.

Uj pedikür tyukszömvágó szalon.
Garantált higiénikus, jó munka. Ár 20-
25 lej. Meghívásra házhoz is megyek.
Keresztes Piata Unirii 8.

A Népszövetség a rádió politikai
propagandája ellen. Bécsből jelentik: A
„Morgen” értesülése szerint a Népszöve-
ség újabb nemzetközi egyezményt készít
elő, amely megakadályozza a rádióinak
politikai propagandára való felhasználá-
sát. A lap közli a népszövetségi javaslat
részleteit is. A javaslat a Népszövetségi
Tanács legközelebbi ülésén már szóba is
kerül.

Nyilvános telefon állomás a Piata
Unirii közepén levő esarnokban, interur-
bánszolgálatra is a közönség rendelkezé-
zésére áll.

Autószerencsétlenség a farsangi
felvonuláson. Milánóból jelentik: Teg-
nap délután Via reggio városában, ahol
a karnevál alkalmából hagyománysze-
rűen nagyszabású felvonulásokat szok-
tak rendezni, súlyos gépkocsiszeren-
csétlenség történt. Egy autóbussz, ame-
lyen harminc ember foglalt helyet,
a legerősebb uccai forgalom időpontjára
ban teljes sebességgel nekifutott egy
autónak, amely pozdórlávára zúzódtott.
A baleset alkalmával tizenöt ember
megsebesült; többen közülük súlyos sé-
rüléseket szenvedtek.

Megjelent!
Reifenetes Adolf
tragikomikus eposza, illedelmes jambusokban kelemetes rovidsággal, melyben
megvagyon énekelve a braúnauj mázolóvezény esodájatos pályafutása — a létra
alsó fokától a kancellári székig.
Zsidóknak fölöttébb ismert törté-
Salamon László
Egyszerre fog sirmi és pessimi rajta!
Aonnal rendelje meg az Uj Kelet kö-
nyvt. Ára 20 lej és portó.

Katonai repülőgépek fogják lebo-
nyolitani Amerikában a légi postafor-
galmat. Newyorkból jelentik: A napok-
ban megemlékeztünk arról, hogy New-
yorkban letartóztattak egy hirhedt ban-
ditát, akiről kiderült, hogy bandájával
együtt rablóátmadást terveztek a posta-
repülőgépek ellen. A banda tagjait nem
sikerült eddig letartóztatni és ezért a
hatóságok valószínűnek tartják, hogy a
banditák nem tettek le a terv végrehaj-
tásáról. Eppen ezért a légipostaszolgálat
lebonyolítását katonai repülőgépek piló-
tái veszik át. Egyelőre száz katonai re-
pülőgépet állítanak be a légi postai szol-
gálat lebonyolítására. Roosevelt elnök
Westower dandárparancsnok bizta meg
a légi postaszolgálat lebonyolításának ve-
zetésével. A postahálózatot le fogják szál-
litani 27 ezer mérföldről 11 ezer mérföld-
re.

Albert Hall és Albert Hall. Min-
denki ismeri, legalábbis hírből, Lon-
don leghíresebb és legelőkelőbb hang-
versenytermet, az Albert Hallt. Itt
tartják a világ legnagyobb sztárjai a
hangversenyeket. Az Albert Hall élen
egy hangversenyrendező részvénytár-
saság áll. A cég most a bíróságnál pert
indított egy Albert Hall nevű karmes-
ter ellen, aki legutóbb zenekart szer-
vezett és azzal „Albert Hall zenekara”
címen lép fel. Ilyen körülmények kö-
zött a közönség könnyen összetéveszt-
heti az Albert Hall (Albertsarnok)
zenekarát Hall Albert ur zenekarával.
Ezért most az Albert Hall vezetősége
tisztességtelen verseny címén pert in-
dított Albert Hall ellen. A bíróság el-
utasította a keresetet azzal az indoko-
lással, hogy a karmestert valóban Al-
bert Hallnak hívják és joga van a ne-
vét viselni.

Százötven vendéget megmérgeztek
a sztrájkoló pincérek Newyorkban. New-
yorkból jelentik: A newyorki pincér-
sztrájk, amelyet egy pincérnek a Wall-
derfi Astoria szállóból történt elbocsátá-
sa idézett elő, tovább tart. A múlt éjsz-
ka az előkelő Park Lane szálló éttermé-
ben 150 vendég súlyos mérgezési tünetek
között megbetegedett. Az a gyanu merült
fel, hogy a sztrájkoló pincérek megmér-
gezték az ételeket.

Baj van a náci fegyvellemmel. Ber-
linből jelentik az egyébként még meg-
erősítősen szornló hírt: Január utolsó
éjszakáinak egyikén riadót rendeltek
el a berlini rohamosztagokban. Allitó-
lag próbatáborról volt szó, valójában
némi idegesség mutatkozott a vezető-
ségben a monarchista ünnepek mir-
att. Az eredmény nem volt nagyon
kedvező: az összes osztagok alarmino-
zása mellett a legénységnek alig fele
jelent meg a gyülekező helyeken. En-
nek következtében, hír szerint, elhatá-
rozták, hogy a berlini rohamesapatok
kat alapos rostálásnak vetik alá. A
rohamosztagosokat, akik a leg-
csékélyebb vétséget is elkövetik, tús-
tént gyűjtőtáborba utalják, azután kir-
közöztik a testületből. Orvosi bizott-
ságok fogják a legénységet végigvizs-
gálni és testi alkalmatlanság címén
a lekevesébe is gyanus elneket ilyen
módon a csapattehből eltávolítják. A
létszámnak legalább ötöd részét akar-
ják ilyen módon eltávolítani. Azonki-
vül vannak egészen megbizhatatlan
alakulatok, így például a motorkerék-
páros és repülőfajók — ezeket hír sze-
rint egészen felfoszlatják és újból fel-
állítják azután.

A napokban jelent meg az Athenum
144 lejes sorozatának legújabb köteteként
a Nobel-díjas nagy amerikai író: Sin-
clair Lewis: „Művészek” e. u. j. hatalmas
regénye. A pénz művészei s a művészet
kontarai vonulnak fel ebben a nagysza-
basú és páratlanul érdekes regényben,
melynek minden során egy izgató tehet-
ségű nagy író kezenyoma érzik. A ma-
gyar olvasóközönség kétségtelenül az író-
nak és művészeknek kijáró érdeklődéssel
fojadja ezt az új irodalmi eseményt, az
1934. év első nagy szenzációját. Kapható
az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg
és portóköltség (10 lej) előzetes bekül-
dése mellett, vagy utánvétell.

Magyar Színház

Péntek fél 9:
TÖBB MINT SZERELEM.
Szombat d. u. 4
10 és 17 lejes helyárrakkal:
FIZESSEN NAGYSÁD!
operett.
Szombat este 9:
TÖBB MINT SZERELEM
Vasárnap d. e. 11
mafiné 10 és 17 lejes helyárrakkal:
A PÉNZ NEM MINDEN
Vasárnap d. u. 3
10 és 17 lejes helyárrakkal:
EGY CSÓK ÉS MAS SEMMI
operett.
Vasárnap d. u. 6:
TÖBB MINT SZERELEM
Vasárnap este 9:
SERGEJ JAROFF ÉS 35 TAGU DONI
KOZAK KÖRUSÁNAK EGYETLEN
HANGVERSENYE.
Hétfő este fél 9:
ZSINDELYEZIK A KASZÁRNYA
TETEJÉT
operett új szereplőkkel új betanulásban

Natal—Berlin: 3 nap, 8 óra 40 perc.
Berlintől jelentik: A német légi hanza
He. 70. jelzésű Heinkel-féle gyorsjártu re-
pülőgépeknek hétfőn délután 6 óra 20 perc-
kor a tempelhofi repülőtérén történt föld
reszállásával rekordidőben fejeződött be
az első tervszerű légipostarepülés Dél-
Amerikából Németországba. A braziliai
Natal-Pernambukótól Berlingig az első
délamerikai légiposta 3 nap, 8 óra és 40
perc alatt érkezett meg.

Inkább elégette pénzt, minthogy
adót fizessen. Prágából jelentik: Prá-
ga egyik külvárosában tegnap végre-
hajtó jelent meg egy mézárósnál és
adótarozás címén lefoglalt négyezer
koronát. A mézárós kiragadta a pénzt
a végrehajtó kezéből és azzal a felki-
áltással, hogy inkább senki se legyen
a pénz, mint az adóhivatalé, tűzbe dob-
ta a bankjegyesomót. A mézáróst
nyomban letartóztatták.

Szokatlan apály Velencében. Ró-
mából jelentik: Tegnap délután Velen-
cében szokatlan erős apály lépett fel. A
város melléksatornái délután 4 óra
tájban csaknem kivétel nélkül víz nél-
kül maradtak és a Canale Grandén is
csak nagy nehézségekkel lehetett le-
bonyolítani a közlekedést. A Velencei
öbölben több hajó megfeneklett és csak
a dagály beálltával tudott elmozdulni.

Keleti Hajnal. A sighetzi mizraichi
központ a közeljövőben „Keleti Hajnal”
címmel havi folyóiratot fog kiadni. A
folyóiratban héber és jiddis és a legjobb
magyarul író zsidó publicisták közlése
fognak megjelenni. Az új folyóirat a
vallásos és népi öntudat fejlesztését tűzi
ki célul. Szerkesztője: Kohn Jicchak, a
mizraichi ifjúsági mozgalom egyik veze-
tője.

Vizhiány Angliában. Londonból
jelentik: A száraz tél erősen fokozta az
Angliában máskor is érezhető víz-
hiányt. Mindenféle szigorú takarékos-
ságot írnak elő a vízhasználatban, a víz
hiány azonban mindjobbban érezhető.
Különösen Liverpool lakosságának kell
szenvetnie a víz takarékos adagolása
miatt.

Beomlott egy japán selyemgyár.
Tokióból jelentik: Mura-Macu városban
egy selyemgubólegombolyító üzembn a
vastag hótakaró sulya alatt beomlott a
tető és a mennyezet és maga alá teme-
tett 19 munkásnót. Tizenhárom közülük
szörnyethalt, hat súlyosan megsebesült.

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

K. L. Arad. Kérdéseivel sziveskedjék a
Palesztina Hivatalhoz fordulni, ahol ki-
merítő információt kap a palesztinai ki-
vándorlást és elhelyezkedést illetőleg. Ci-
me: Timisoara IV., Bulev. Berthelot 4.
P. O. Deva. Levelét átadtuk a clujii
Árvagondozónak, amely közvetlenül fog
kérése ügyében intézkedni.

UJ KELET Legújabb hírek

Mussolini keze van az ausztriai eseményekben?

(Elsődali cikkünk folytatása)

a szocialista munkásságot és átszöke a csehszlovák határon, Prágába érkeztek. Ezzel a tendenciózus híresztelés-szel szemben Bécsben szentanuk állítják, hogy Bauer Bécsben tartózkodik. Deutsch pedig személyesen szervezte meg és vezette az ellenállást Floridsdorban és embereivel együtt most ő is visszavonulóban van.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a Reichspost azt javasolja, hogy a szocialdemokrata párt és a feloszlott egyesületek vagyona a harcok kárait az új jövótételére fordítsák.

Alsóausztria területén több mint négyszer községtanácsos vesztette el mandátumát és mintegy százötven köz-ségtanácsi képviselőtestületet oszlattak fel. Egyidejűleg a szövetségi kormány 36 szocialdemokrata kultur, gazdasági, jótékony, sport, turista és zeneegyesületet is feloszlattott.

Burgenland területére szintén proklamálták az ostromállapotot.

Bécsben az összes koncertek bizonytalan időre elmaradtak. Egyébként Schönberg-Hartenstein hadügyi államtitkár felhívására

tegnap több mint 2000 volt osztrák-magyar hadseregbeli tiszt jelentkezett önként katonai szolgálatra.

Ez a jelentkezés igen gyanúsá teszi annak a kormányjelentésnek megbízhatóságát, hogy a kormány teljesen ura volna a helyzetnek.

Dollfuss rádióbeszéde

Dollfuss kancellár tegnap éjjel tízenkét órakor rádióbeszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy a felelős vezetők kivételével azok,

akik szerda este tizenegy órától kezdve megszüntetik a fegyveres ellenállást és reggel hét és 12 óra között a hatóságoknál jelentkeznek, mindennemű büntetéstől mentesülnek, de csütörtök déli tízenkét órától kezdve azután nem fognak pardont adni senkinek.

Dollfuss ezt az utolsó felhívását több ször is megismételte és drámai, izgató hangon arra szólította fel a felkelők feleségeit, lányait és női hozzátartozóit, hogy beszéljék rá férjüket a fegyveres ellenállás abbahagyására.

A nyugati közvélemény teljesen Dollfuss ellen fordult

Az osztrák fasizmus a legnagyobb ellenzésekkel váltotta ki a nyugati közvéleményben.

Az angol munkáspárt tegnap memorandumban fordult a kormányhoz, amelyben a kormány azonnali intervencióját kéri a „szégyentelen” osztrák fasizista kormány vérengzése ellen.

A bécsi amerikai követ, Earle, aki éppen Pennsylvaniában szabadságon tartózkodott, megszakította szabadságát és visszaindult állomáshelyére.

Tegnap a bécsi angol és francia követek megjelentek Dollfuss előtt és aggodalmukat fejezték ki a be-következeti és bekövetkező eseményekkel szemben.

Angliában attól tartanak, hogy az osztrák események folytán a német hegemonia az egész dunai medencére kiterjeszkedik. Az új osztrák kormányzat egy, az osztrák nép körében abszolút kisebbséget alkotó csoportra, a Heim-

wehrre támaszkodik, amely egész bizonyosan a nemzeti szocializmus felé fog fejlődni.

Angol vélemény szerint a véres ausztriai eseményeket Olaszország beavatkozása robbantotta ki a maga önző érdekei védelmében s ezáltal elgáncsolta a dunai konföderáció ügyét, amely pedig egyedül hathatós csoportosulás lett volna a német imperializmussal szemben.

Brüsszeli jelentés szerint Vanderelde, a II. internacionálé elnöke táviratot intézett a Népszövetség főtákar-ságához, amelyben annak szükségességét hangoztatja, hogy a Népszövetségnek közbe kell lépnie és meg kell akadályoznia az osztrák fasizmus véres testvérnyíltságát.

Már nem kerül a Népszövetség elé az osztrák-német konfliktus ügye?

Párizs, február 15. Az Intrantsgeant annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy Ausztria most már el fog tekinteni attól, hogy konfliktusát Németországgal a Népszövetség elé vigye. Valószínű, hogy Dollfuss és Mussolini között megegyezés jött létre s Ausztria

számíthat Olaszország fegyveres segítségére is.

A jelek arra mutatnak, hogy Franciaország kezd közömbössé válni Ausztriával szemben, mert vég-eredményben mindegy is, hogy a német, vagy az olasz fasizmus nyere befolyást Ausztria ügyének intézésében.

Úgy látszik, az olasz biztatások tették lehetővé a marxistákkal szembeni véres fellépést.

Angol politikai körökben kérdések tartják, hogy Ausztria célszerűnek fogja-e most tartani a szocialista lázadás vérbefojtása után a németosztrák konfliktusnak a Népszövetség elé történő terejtését, mert kétségtelen, hogy nem remélhet olyan osztatlan támogatást, mint amilyet akár két hétrel ezelőtt kaphatott volna.

Az angol lapok szerint a Népszövetség feladata a németosztrák konfliktus ügyében, ha egyáltalán a tanács elé fog kerülni a probléma, arra fog szorítkozni, hogy megvárja az osztrák gyanúsításokra adandó német választ.

Olaszország bevonul Ausztriába?

Párizs, február 15. A lapok megá-lapítják a legújabb ausztriai esemé-

Változatlan hevességgel folyik a kamarában az igazolási vita

Bucuresti, február 15. A kamara esütők délutáni ülésén Alviurescu nemzeti parasztpárti, majd Marcel Adam cuzista szölkáltak fel Orhei megye igazolási vitájában. Utóbbi az ismert panaszokat hangsúlyozta, többek között elpanaszolta, hogy egy Popociu nevű jelöltjük letartóztat-ták és bántalmazták.

Sandulescu kormánypárti: Popociut azért tartóztatták le, mert Duca halála után két nappal egy társaságban sajnálatának adott kifejezést, hogy csak egye-dül a miniszterelnök vesztette el életét, mások még mindig folytathatják az ő módszerét.

Marcel Adam ezután panaszolta, hogy egy lelkész is megverték az ő megvé-jében. Nem az eredmény ellen, hanem a rendszer ellen emeli fel szavát.

Seridon Goga-párti szintén a hatóság által elkövetett szabálytalanságokat teszi szóvá és kéri az orhei választás megsemmisítését.

Barca kormánypárti megállapítja hogy Orhei tulnyomóan zsidó lakosokból áll, hogy kívánja Goga, hogy ezek rá szá-vazzanak.

Jakobescu rámutat arra, hogy Matueti szekeióban a képviselő választáson a nemzeti parasztpárt 23 szavazatot kapott, míg a másnapi szenátorválasztáson ugyan-ebben a szekeióban 529 szavazatot jutott a pártnak. Hogy lehet ezt a számtani ké-p-telenséget megfejtetni? Egy nap alatt annyira megnőtt a párt népszerűsége, hogy kevesebb választó közül huszszor annyian szavaztak rá, mint azelőtt?

A Doumergue-kormány a közélet megfelfrissítését és lelki megbékélést hirdeti kormánynyilatkozatában

Párizs, február 15. Doumergue minisz-terelnök a kamarában Cheron igazságügy miniszter a szenátusban felolvastatta a kormánynyilatkozatot, amely hangoztatja, hogy a pártközi békét meg kellett te-rementeni Franciaországban. A tragikus és gyásos uccai események nyomán még elemibb erővel tört fel az óhaj a közvé-leményben, a sajtóban és a parlamentben is, hogy olyan kormánynak kell alakul-nia, amely a pártok megbékélése alapján kormányozzon. A kormány az a tö-rekvése, hogy helyreállítsa a közélet tisztaságát, szabad utat fog engedni az igaz-ságszolgáltatásnak, hogy a bűnösök bár-kik legyenek is, elvegyék büntetésüket. Ez fogja meghozni a lelki megújulást.

A kormány célul tűzte ki maga elé a kormányzótékintély helyreállítását. A parlamentre a költségvetés megszavazá-sa-nak feladata vár, ezt sürgősen el kell in-

tézni, hogy újra alátámasztható legyen a valuta szilárdsága, a mi a bizalom visz-szatérésének és a gazdasági krízis enyhülésének egyetlen útja. A kormánynyilatkozat hangoztatja, hogy a külpolitika nagy problémái is megkövetelik a párt-közi békét és a nyugodt kormányzást Franciaországban. Csak a belső béke ad-ja meg a kormánynak a szükséges tekin-télyt, hogy megfelelő sullyal résztvehessen a népszövetségi munkában. A kor-mány egyebekben nem változtat a kül-politika eddigi irányvonalán, amelynek axomái a béke és az ország biztonságá-nak összekapcsolása voltak.

Párizs, február 15. Az uccai harcok tizenkét áldozatának hátramaradottjai feljelentést adtak be különböző párizsi bíróságoknál gyilkosság bűncselekménye miatt a Daladier kormány tagjai ellen.

nyekkel kapcsolatban, hogy új államcsatlakozása a nemzetközi fasizista fronthoz befejezett tényvé vált.

Több lap azt a hírt közli, hogy az olasz kormány Veronából és Udinéből egyregy hadtestet irányított az osztrák-olasz határra.

Helyet adnak annak a híresztelésnek, hogy Olaszország be akar avatkozni. Hírek vannak arról is, hogy népszövetségi beavatkozás következik. A tanács fogja megbízni valamelyik hatalmat a szükségessé váló beavatkozással.

Belgrádi politikai körökben izgalommal lesik az ausztriai eseményekről érkező híreket. Attól tartanak, hogy Olaszország felvonultatott hadtesteivel be akar vonni Ausztriába, hogy véglegesen megszüldítsa az új fasizista kurzust.

Ezzel szemben a Reuter távirati iroda római jelentése szerint olasz drányadó körökben hangoztatják, hogy az ausztriai eseményeket kizárólag Ausztria belügyének tekintik.

Olaszország semmilyen formában nem készül beavatkozni.

Rómában remélik, hogy nem lesz alaptalan az a bizakodás, amelyet a Dollfuss-kormány erősségéhez fűznek. A Vatikánban is örömmel fogadják a forradalmárok megmozdulásának siker telenségét. Sikerük a bolsevizmus ura lomrajutásának előjátéka lett volna.

Egyidejű prágai jelentés szerint a csehszlovák szocialdemokraták az ausztriai eseményekkel kapcsolatban egynapos szimpátiasztrá-ki foglalkozást tartottak.

Bucuresti jelentés szerint Jumanca, Fluera és Lothar Radaceanu szocialista vezeték ma felkeresték Tatarascu miniszterelnököt, akít arra kértek,

hogy a kormány diplomáciai inter-venció útján hasson oda, hogy Ausztria függetlensége fentartás-ért és a demokratikus rend az osztrák köztársaságban biztosítás-ért.

mert ez az egyetlen garanciája az euró-pai béke fentarthatásának. Használ-kozik a kisantant másik két államában is.

Rendesen indulnak a vonatok Bucurestiből Bécsbe

Az Ausztriai eseményekkel kapcsolat-ban a CFR vezérigazgatója közli, hogy az Ausztrián át közlekedő vonatok me-netrendjében nem állott be semmiféle változás. Úgy a 21. és 22. számú gyorsvo-natok, amelyek Bukarest—Arad, Buda-pest—Bécs—Zürich—Párizs úton közle-kednek, mint a Bucuresti—Oradea—Bu-dapest—Bécsen át haladó 31-es számú gyorsvonat, végül a Bucuresti, Grigora, Ghica Voda, Krakko—Bécs között közle-kező 71-es számú gyorsvonat pontosan ér-keztek és indulnak.

Egyfejvonalas vigjátékok

PURIMRA!!!

Feketeszesz, Gábor tünneplik, Teli-találat, Vájak — ne vájak, Sejnjáték (csak nő szereplők), Purim ebéd, Afa jogdíjjal minden darab 150 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályá-ban.

Sayers. Jellege: „Gyilkosság”. Egy hírdetőiroda titkai: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektivsorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portéköltség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătite in num. No. 224713-929.

16. Telefon: 9-77. Havonta 110, neg-évre 600, egészév-félre: Havonta 12, egészév-deteké dijszabás KELET az erd-ssidóság egyetlen-keink utánnomá-rás megjelölésével

Francia kö

A floridsdo

Bécs, február 15. Bécs az osztrák teljes leveretéséről ausztriai helyzet kormány győzelmének látszik. megbízhatók is mégis tulzoltakna leveretésről szóló maga a kormány hogy a Floridsdo csapatok teljes ke-nak Marchfeld fe-lévő felkelőcsapa-szándékuk, hogy-ják magukat ere-A kormánycsapat-vonulók nyomába-erős tüzharcban. Ugyancsak elle-teljes leveretés hi-jelentés, mely sze-tegnap este a meg-szállottnak stadt Marx há-s a 21-ik kerület-kele

A vidéken is te-látszik még a hel-(Bécsújhely) a te-még teljesen a fe-kormány éppen csapattörszavoná-s-neustadt körül, tegnap este a he-guti Ebenseeben, támaatták és lefe-séget és a Heimv-sobányák igazg-textilgyárat és fe-den—Bad-Ischl va-fenyegetett vidé-osztrák Touring-tagjaihoz aziránt-sák a haza rende-a veszélyeztetett-az önként jelent-seregbe, amely a-dött meg.

A veszélyeztete-a bécsi Deutschm-alját utbaindított-tanij lázadás leve-és kísérte előre-ciót intézett a la-hogy nyomban-rost, ha a zász-sánál lönék

A zászlóalj inci-vagonirozni. A r-seeben megkezdő-kei. A lázadókat-és a megszállott-de most az útköz-